

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra systémového inženýrství

Bakalářská práce

Analýza nabídek povinného ručení

Martin Janoušek

© 2016 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Martin Janoušek

Provoz a ekonomika

Název práce

Analýza nabídek povinného ručení

Název anglicky

Analysis of the mandatory car insurance offers

Cíle práce

Cílem práce je analyzovat trh s pojištěním odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a doporučit vhodný produkt konkrétnímu zákazníkovi.

Práce je rozdělena do třech částí. První část se věnuje vymezení pojmů v pojištění a pojišťovnictví a problematice povinného ručení. Druhá část je zaměřena na současné nabídky na českém trhu s poukázáním na rozdíly v jednotlivých nabídkách. Cílem třetí části je pomocí vícekriteriální analýzy variant najít a doporučit konkrétnímu zákazníkovi nejvhodnější produkt.

Metodika

K vytvoření práce jsou použita data z výzkumu osobních zkušeností dotázaných osob s konkrétním produktem dané pojišťovny. Dále se opírá o osobní zkušenost z návštěv vybraných pojišťoven a prostudování příslušné odborné literatury, internetových zdrojů a propagačních materiálů pojišťoven. Na základě metody komparativní, sloužící k srovnání různých ekonomických jevů a procesů a metody deskriptivní, sloužící k popisu různých ekonomických jevů a procesů, je provedena analýza produktů. Pomocí vícekriteriální analýzy variant je pak vybrán nejvhodnější produkt pro konkrétní skupinu uživatelů. Kritérii jsou v tomto případě věk a pohlaví potencionálního zákazníka, jeho bydliště a druh vozidla.

Doporučený rozsah práce

35 – 45 stran

Klíčová slova

pojistitel, pojistník, pojistné plnění, povinné ručení, pojišťovna, bonus, odpovědnost, osobní automobil

Doporučené zdroje informací

DAŇHEL, J. a kol. Pojistná teorie. 2. vydání. Praha: Professional Publishing, 2006. 338 s.

DUCHÁČKOVÁ, E. Pojišťovnictví a pojištění. 1. Vydání. Praha: VŠE, 2000. 118 s.

DUCHÁČKOVÁ, E. Principy pojištění a pojišťovnictví. 3. vydání. Praha:

Ekopress, 2009. 224 s. ISBN 978-80-86929-51-4.

ISBN 80-245-0023-X.

ISBN 80-722-6953-4.

ISBN 80-86946-00-2.

KOPECKÝ, K. Povinné ručení: otázky a odpovědi. 2. rozš. vyd. Havlíčkův Brod: GRADA Publishing, a. s., 2005. 112 s. ISBN 80-247-1065-X.

STÁREK, Z. a kol. Jak pojistit automobil. 1. vydání. Praha: CP Books, 2005. 126 s.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 ZS – PEF

Vedoucí práce

doc. Ing. Ludmila Dömeová, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra systémového inženýrství

Elektronicky schváleno dne 20. 10. 2014

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 10. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 26. 02. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Analýza nabídek povinného ručení" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucí bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 22. 9. 2016

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Doc. Ing. Ludmile Dömeové, CSc. za odborné vedení, cenné rady a připomínky během vypracování bakalářské práce.

Analýza nabídek povinného ručení

Souhrn

Smyslem práce je poskytnout pojistníkům způsob možnosti výběru pojistného produktu nejen s ohledem na nejnižší cenu, ale především na základě hodnotících kritérií stanovenými odborníky z oblasti pojišťovnictví. Stanovení důležitosti jednotlivých kritérií je potom odrazem subjektivního názoru autora. Práce je v teoretické části zaměřena na obecnou problematiku pojištění odpovědnosti z provozu vozidla poskytovaných na českém trhu. Praktickou část tvoří srovnání jednotlivých nabídek členských pojišťoven České kanceláře pojistitelů a pokračuje stanovením kritérií a jejich důležitosti pro další rozhodování. Je naznačen metodický postup stanovení dílčích kritérií a jejich vah. Poté již následuje výběr kompromisní varianty na základě konkrétních nabídek pojišťoven. Pomocí objektivizovaného postupu při stanovování vah na modelovém příkladu vícekritériálního rozhodování je vybrána nejvhodnější nabídka povinného ručení. Práce neopomíjí důležitost sjednání povinného ručení, ale zejména poukazuje na možnost výběru vhodné varianty, která však nesouvisí s nejnižší nabídkovou cenou.

Klíčová slova:

bonus, odpovědnost, osobní automobil, pojistitel, pojistné plnění, pojistník, pojišťovna, povinné ručení.

Analysis of the mandatory car insurance

Summary

The purpose is to provide a method of choice for policyholders of an insurance product not only for the lowest price, but above all the benchmarks set by experts from the insurance industry. The importance of the individual criteria is then reflects the subjective opinion of the author. The work is theoretical part focused on general issues of vehicles insurance provided in the Czech market. The practical part is to compare different offers member companies of the Czech Insurers' Bureau and continues establishing criteria and their importance for further decisions. It outlined a methodical procedure for determining the sub-criteria and their weights. Afterwards the selection of a compromise variant on the basis of specific offers of insurance companies. Using objectified procedure for determining weights and a model example of multi-criteria decision is chosen best offer liability insurance. Work does not ignore the importance of the car insurance, but mainly refers to the choice of a suitable variant, which is not related to the lowest tender price.

Keywords:

bonus, responsibility, personal automobile, insurer, insurance benefits, policyholder, insurance, liability insurance.

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska	13
3.1 Historie pojištění a povinného ručení	13
3.2 Subjekty na pojistném trhu.....	15
3.3 Česká kancelář pojistitelů	16
3.4 Garanční fond.....	17
3.5 Registr vozidel	18
3.6 Členění pojištění.....	19
3.7 Povinné ručení.....	20
3.8 Pojistná smlouva	23
3.9 Zelená karta.....	24
3.10 Limity.....	25
3.11 Rozsah pojištění odpovědnosti.....	25
3.12 Hraniční pojištění	26
3.13 Pojistné plnění	26
3.14 Vícekriteriální analýza variant	27
4 Praktická část	31
4.1 Výběr pojišťovny	32
4.2 Výběr obsahu produktové nabídky pojištění.....	33
4.3 Výběr nejvhodnější nabídky pojištění.....	37
4.3.1 Výběr kritérií.....	38
4.3.2 Stanovení vah kritérií.....	39
4.4 Výběr kompromisní varianty	41
4.4.1 Výběr pomocí metody váženého součtu	41
4.4.2 Výběr pomocí metody pořadí	43
5 Výsledky a diskuse	45
6 Závěr.....	48
7 Seznam použitých zdrojů	50
8 Přílohy	I

Seznam grafů

Graf 1 Objem předepsané výše pojištění odpovědnosti za škodu z provozu vozidla.....	15
Graf 2 Pojišťovny nabízející pojištění odpovědnosti z provozu vozidla (POPV).....	33
Graf 3 Výše bonusu pro období delší než 61 měsíců bezeškodného trvání pojištění.....	37

Seznam tabulek

Tabulka 1 Souhrnný přehled o silničních vozidlech registrovaných v ČR.....	19
Tabulka 2 Kritérium pro ověření poskytování produktu pojištění odpovědnosti.....	32
Tabulka 3 Kritéria pro ověření obsahové úrovně produktové nabídky pojištění	34
Tabulka 4 Kritéria hodnocení ekonomické výhodnosti a kvality produktové nabídky pojištění.....	38
Tabulka 5 Nabídky povinného ručení vybraných pojišťoven.....	39
Tabulka 6 Váhy stanovené Saatyho metodou.....	40
Tabulka 7 Vstupní tabulka s vypočtenými vahami.....	42
Tabulka 8 Výsledné hodnoty užítku podle metody váženého součtu.....	42
Tabulka 9 Výběr variant metodou pořadí	43
Tabulka 10 Důležitost vah kritérií	46

Seznam obrázků

Obrázek 1 Přehled výsledků nabídek bez preference kritérií	47
--	----

Seznam příloh

Příloha A Seznam pojišťoven k 31. 12. 2015.....	I
---	---

1 Úvod

S vývojem moderní společnosti se stalo motorové vozidlo nezbytným dopravním prostředkem, ať už pro cestování lidí do práce nebo pro přepravu zboží. Vybrat tu správnou značku a model vozidla některé lidi baví, zatímco jiným je úplně jedno, v čem budou jezdit. A současně s tímto výběrem už mají většinou jasno v jedné důležité věci, zda auto koupí z vlastních úspor, nebo si budou muset větší nebo menší obnos peněz půjčit. Ve většině případů je však už nenapadne, že své auto musí povinně pojistit. Povinné ručení musí mít sjednané každý vlastník vozidla. Neplatí to jenom pro osobní auta do 3,5 tuny, ale i motocykly, tahače, návěsy, autobusy, traktory a historická, nákladní nebo přípojná vozidla. Z povinného ručení se hradí škody, které pojištěné vozidlo způsobí ať už na majetku, zdraví nebo životě poškozených.

Zatímco v ostatních případech je rozhodnutí, zda sjednat nebo nesjednat pojištění jenom naše věc, pokud vlastníme vozidlo, nemáme na výběr. Zákon 168/1999 Sb. jasně definuje, že každé vozidlo pohybující se po veřejných komunikacích musí mít pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla. Tato právní poučka nám možná sice nic neříká, ale pojem povinné ručení rozhodně není neznámý. Jenže toto pojištění řeší pouze újmu, kterou způsobíme my ostatním účastníkům silničního provozu. Proto existuje i havarijní pojištění a různá další doplňková připojištění, v rámci kterých si lze pojistit svoje vozidlo na všechno ostatní včetně krádeže nebo živelné události. Můžeme, ale nemusíme, v tomto případě už nás zákon naštěstí nijak neomezuje. Ale zpět k povinnému ručení, které je nutné uzavřít hned poté, co si koupíme auto. V současnosti se na trhu nachází široká nabídka povinného ručení od různých subjektů. Je zřejmé, že nikdo nemůže vědět všechno, ale každý by měl mít určitý přehled, na jehož základě by si měl umět dobře vybrat. Bohužel, už dávno neplatí, že to, co je levné, je také výhodné. Nebo aspoň ne pro každého. Každého z nás občas napadne otázka, zda máme opravdu dobrou pojistku a zda za ni platíme přiměřenou cenu. Ale zamyslet se nestačí, je třeba počítat a případně udělat změnu. Proto je nutné znát aspoň minimální kritéria, na jaká se zaměřit, pokud budeme zvažovat uzavření povinného ručení. Záměrem této práce je ukázat na úskalí s hledáním nejvhodnější nabídky povinného ručení.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem práce je analyzovat trh s pojištěním odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a doporučit vhodný produkt konkrétnímu zákazníkovi. Specifickým cílem bude získání orientace a rozšíření znalostí v problematice obsahu nabídek pojistného produktu pojištění odpovědnosti, které nabízí pojišťovny na českém trhu.

Práce je strukturována do třech částí. První část je na úrovni teoreticko-metodologické, věnuje se vymezení pojmů v pojištění a pojišťovnictví a dále také problematice povinného ručení. Pozornost je zaměřena zejména na popis oblasti pojišťovnictví, kterou se tato práce zabývá, od uvedení historie povinného ručení, přes popis rozdílů v rozsahu pojištění až po výši pojistných limitů.

Druhá část je tvořena praktickou částí, ve které je zhodnocena úroveň jednotlivých nabídek poskytovaných v současnosti na českém trhu v oblasti povinného pojištění. Na základě výsledků průzkumu provedeného u jednotlivých pojišťoven jsou informace zpracovány a seříděny podle hodnotících kritérií a poté provedena komparace nabídek pojistného produktu povinného ručení. Dále je zde podrobně rozebrán popis metodiky pro stanovení důležitosti výběrových kritérií uplatněných pro hodnocení v praktické části.

Cílem třetí části je pomocí vícekriteriální analýzy variant provést výběr nejvhodnějšího produktu. Je zde zobrazen postup vícekriteriálního rozhodování, který je proveden výběrem kompromisní varianty pomocí metody váženého součtu. Cílem je zhodnotit úroveň nabídek a poté vybrat pro autora práce nejvhodnější produkt pojištění naplňující jeho představy.

Závěr je věnován výkladu postupu při realizaci práce a výsledkům práce, kterou tvořil průzkum webových prezentací jednotlivých pojišťoven a jejich nabídek. Práce poukazuje na to, že v současné době existují stále velké rozdílnosti u jednotlivých pojišťoven v oblasti povinného ručení a je proto důležité při výběru nejvhodnějšího produktu věnovat těmto nabídkám náležitou pozornost.

2.2 Metodika

Teoretické poznatky budou čerpány z odborné literatury zabývající se popisovanou tematikou pojištění. V praktické části při srovnání nabídek poskytovatelů pojistných produktů v oblasti povinného ručení budou využita data poskytnutá při odborné konzultaci panem Ing. Miroslavem Polákem, MBA konzultantem pojišťovny Kooperativa a paní Ivanou Maryškovou, pojišťovacím makléřem společnosti INSIA. Nejdůležitějším informačním zdrojem v případě této práce bude internet, protože na webových stránkách jednotlivých pojišťoven jsou dostupné všechny aktuální informace a dokumenty týkající se zpracovávaného tématu povinného ručení.

Při výběru nejvhodnější nabídky nabízeného produktu bude použita vícekriteriální analýza variant, která se v tomto případě jeví nejlepší přístupem pro rozhodnutí při existenci více kritérií. Volba výběru jednotlivých kritérií byla svěřena dvěma pojišťovacím odborníkům. Avšak rozhodování o důležitosti preferencí jednotlivých kritérií je odrazem subjektivního postoje autora. Z tohoto důvodu bude v práci využit postup pro modelování preferencí mezi kritérii, konkrétně Saatyho metoda.

Rozhodnutí o výběru nejvhodnější nabídky bude založené na výpočtu hodnot funkce užítku, a to konkrétně metodou váženého součtu, která je vhodná především pro kvantitativní kritéria. Pro porovnání bude dále využita metoda výběru kompromisní varianty bez určení vah, konkrétně bez preference žádného kritéria metodou pořadí.

3 Teoretická východiska

V úvodu této práce bylo zmíněno, že hledání nejvhodnější nabídky povinného ručení bývá spojeno s úskalím správně se rozhodnout. Hlavní problém rozhodování tak představuje volba neboli upřednostnění jedné z nabízejících se variant. Takto je charakterizována podstata rozhodování v knize Manažerské rozhodování: „*Podstatou rozhodovacího procesu je volba alespoň mezi dvěma možnostmi, dvěma variantami rozhodování.*“¹ Povinné ručení patří do kategorie neživotního pojištění, konkrétně mezi pojištění odpovědnosti. Toto pojištění slouží k úhradě škody, kterou lze způsobit vlastní neopatrností jiné osobě na zdraví nebo jejím majetku v souvislosti s provozem motorového vozidla. Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla neboli povinné ručení je pojištění, které ze zákona musí mít uzavřené každý majitel, respektive provozovatel motorového vozidla.

3.1 Historie pojištění a povinného ručení

Pojištění nebylo do začátku 19. století prováděno na komerční bázi, ale hlavně na bázi vzájemného pojištění pro uzavřenou skupinu osob (dopracovníci, obchodníci, řemeslníci). Vznikaly různé pojišťovací spolky, které sdružovaly finanční prostředky, které alespoň z části kryly následky vzniklých nahodilých událostí jednotlivých členů skupin, a to podle stanov těchto spolků. Nebylo možné jednoznačně určit pojistníka, ani pojištěného. Později nabývala ochrana proti riziku stále častěji komerčního charakteru. Další vývoj pojišťovnictví souvisel nejen s nástupem nových rizik a rozvojem ekonomiky, ale také s lidským poznáním na poli několika dalších oborů (medicína, matematika, statistika).²

Jako první upravoval podmínky pojištění, na území dnešní České republiky, obecný zákoník občanský z roku 1811, v němž však byla odpovědnost za škodu z provozu vozidla omezena jen na odpovědnost za zavinění. Rozšířena i na následky nehody a nehody bez zavinění byla tzv. automobilovým zákonem z roku 1908. V roce 1925 uložil zákon

¹ FOTR, J., ŠVECOVÁ, L., *Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje*, s. 17

² DUCHÁČKOVÁ, E., *Pojišťovnictví a pojištění*, s. 13-15

povinnost sjednat pojištění odpovědnosti za škodu vzniklou provozem vozidla pilotům letadel, nicméně časem začali povinné ručení dobrovolně uzavírat i majitelé jiných motorových vozidel.

Když poté v roce 1933 začal platit zákon o dopravě motorových vozidel, zásada dobrovolnosti tímto skončila. Doprava osob nebo nákladu, pravidelná i nepravidelná byla vykonávána živnostensky, a byla proto pokládána za koncesovanou živnost. Zanedlouho však bylo zřejmé, že uložit tuto povinnost pouze živnostníkům je nedostatečné. V roce 1935 nařídil zákon o jízdě motorovými vozidly uzavřít povinné ručení každému držiteli vozidla, které bylo evidováno v registru československých motorových vozidel. V roce 1950 se obsah nařízení rozšířil a z povinného ručení se stalo pojištění zákonné. Pojištění tehdy obhospodařovala Československá pojišťovna. Dříve zřízený Fond byl zrušen a jeho jmění připadlo státu. Zákon byl 1. července 1953 nahrazen vládním nařízením o provozu na silnicích, které s různými úpravami platilo až do roku 1997. Mezitím se roku 1952 stala z České pojišťovny Státní pojišťovna, od roku 1968 rozdělená na Českou státní pojišťovnu a Slovenskou štátnú poisťovňu. Podmínky pojištění zodpovědnosti stanovilo Ministerstvo financí. Po dlouhých 40 let, tedy až do roku 1991 platilo pojistné pro osobní automobily v nezměněné výši 144 korun československých.³

Výrazné změny na pojistném trhu přinesl po roce 1989 zákon o pojišťovnictví, který ukončil monopolní postavení České státní pojišťovny. Zákonné pojištění motorových vozidel však i nadále bylo tehdy možné sjednat pouze u České pojišťovny. Až v roce 1999 byl přijat zákon o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů, který s účinností od 1. ledna 2000 připustil možnost uzavírat povinné ručení i u jiné pojišťovny. Zákonem byla také zřízena Česká kancelář pojistitelů, která od té doby sdružuje pojistitele, spravuje garanční fond a vykonává další činnosti uložené zákonem. Od 1. ledna 2014 byl navíc zřízen fond zábrany škod.⁴

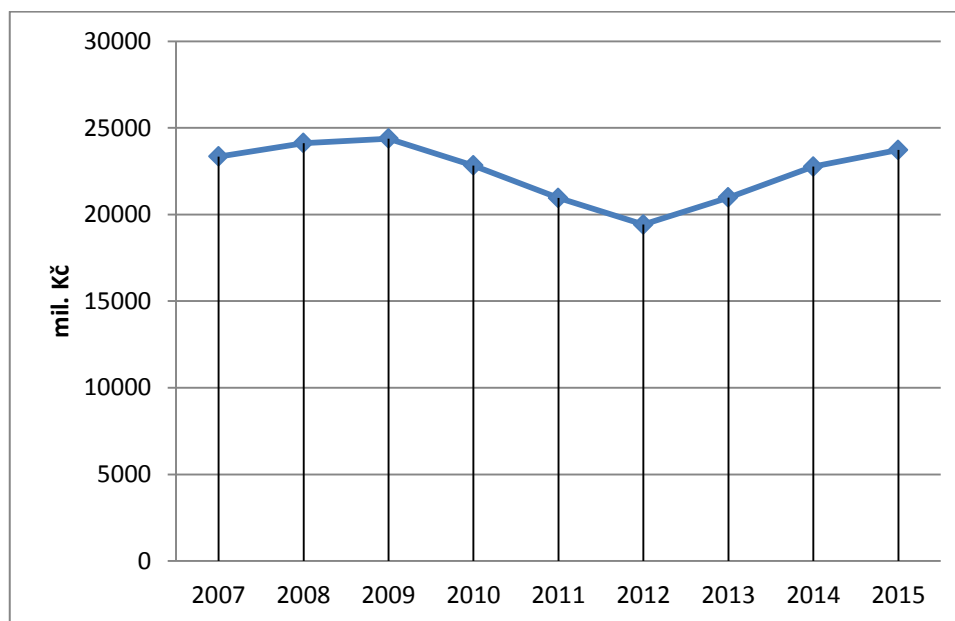
³ DUCHÁČKOVÁ, E., DAŇHEL, J., *Teorie pojistných trhů*, s. 46

⁴ BÖHM, A., MUŽÁKOVÁ, K., *Pojišťovnictví a regulace finančních trhů*, s. 81-87

3.2 Subjekty na pojistném trhu

Podle zveřejněné Zprávy o výkonu dohledu nad finančním trhem v roce 2015⁵ působilo na českém pojistném trhu ke konci roku 2015 celkem 31 tuzemských pojišťoven a 23 poboček pojišťoven ze zemí EU (příloha A). Nejvíce byly na českém trhu zastoupeny pobočky pojišťoven z Velké Británie, které měly čtyři subjekty, následované pobočkami pojišťoven z Německa, Rakouska a Slovenska, které měly shodně po třech subjektech. V členění podle zaměření pojišťovací činnosti dominovalo šestnáct poboček zaměřených na oblast neživotního pojištění. Nejvýznamnějším odvětvím na trhu neživotního pojištění je dlouhodobě pojištění odpovědnosti za škodu z provozu vozidla (POPV), kdy při celkovém objemu vybraných finančních prostředků ve výši 23,7 mld. Kč v roce 2015 představoval jeho podíl na předepsaném pojistném v tomto segmentu 26,0 %.

Graf 1 Objem předepsané výše pojištění odpovědnosti za škodu z provozu vozidla

Zdroj: ČNB; vlastní zpracování

⁵ ČNB. Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2015 [online]. [cit. 2016-08-10]. Dostupné z [www: http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2015_cz.pdf](http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2015_cz.pdf)

3.3 Česká kancelář pojistitelů

Česká kancelář pojistitelů (ČKP) se sídlem Na Pankráci 1724/129, Praha 4, je právnickou osobou zřízenou zákonem č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla jako profesní organizace pojistitelů (pojišťoven), kteří jsou na území České republiky oprávněni provozovat pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla (tzv. povinné ručení). Ve vztahu k poškozeným, tj. těm, kterým byla provozem vozidla způsobena škoda a mají nárok na plnění podle Zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla, vystupuje Česká kancelář pojistitelů jako garant a poskytovatel zejména v plnění za škodu na zdraví nebo usmrcením způsobenou provozem nezjištěného vozidla, za kterou odpovídá nezjištěná osoba a dále v plnění za škodu způsobenou provozem vozidla bez pojištění odpovědnosti (u věcné škody pouze pokud tato škoda přesáhne částku 5 tis. Kč).

ČKP spravuje garanční fond, ze kterého se hradí škody způsobené nepojištěnými vozidly. Od 1. 1. 2014 spravuje i fond zábrany škod, do kterého odvádí pojišťovny 3 % z přijatého pojistného. Takto získané prostředky jsou rozdělovány mezi hasiče, záchranáře a subjekty realizující projekty vedoucí ke zvýšení bezpečnosti na silnicích. ČKP provozuje hraniční pojištění, které se uzavírá při vstupu cizozemského vozidla na území ČR zaplacením pojistného, a to na dobu jeho pobytu na tomto území. V souvislosti s účinností § 23a a § 23b zákona č. 160/2013 Sb., zahájila ČKP v roce 2014 inkaso příspěvků do fondu zábrany škod od členských pojišťoven a za celý rok inkasovala do tohoto fondu celkem 555 mil. Kč.⁶ V roce 2015 to již bylo 610 mil. Kč a v tomto roce byly rovněž prostředky z fondu zábrany škod poprvé vypláceny. Nejvíce 360 mil. Kč bylo vyplaceno Hasičskému záchrannému sboru České republiky.⁷

K neméně důležitému úkolu kanceláře ČKP patří provoz informačního střediska. Jeho hlavní funkcí je zjišťovat, uchovávat a poskytovat vybrané údaje o pojištění odpovědnosti vozidel registrovaných na území České republiky a uchovávat a poskytovat

⁶ ČKP. *Výroční zpráva za rok 2014* [online]. [cit. 02-01-2016]. Dostupné z [www: http://www.ckp.cz/onas/vyrocní-zpravy/2014.pdf](http://www.ckp.cz/onas/vyrocní-zpravy/2014.pdf)

⁷ ČKP. *Výroční zpráva za rok 2015* [online]. [cit. 22-08-2016]. Dostupné z [www: http://www.ckp.cz/onas/vyrocní-zpravy/2015.pdf](http://www.ckp.cz/onas/vyrocní-zpravy/2015.pdf)

vybrané údaje o škodních zástupcích, které jmenovaly pojišťovny s oprávněním provozovat činnost vedoucí k uzavření povinného ručení v České republice pro území ostatních členských států Evropského hospodářského prostoru.⁸

Další činností kanceláře je předávání dat o pojištěných vozidlech Centrálnímu registru vozidel za účelem porovnání s daty registrovaných vozidel, a identifikace tak registrovaných nepojištěných vozidel, která poté oznamuje správním orgánům. Tímto má ČKP podle zákona právo požadovat úhradu příspěvku nepojištěných vlastníků a provozovatelů nepojištěného vozidla do garančního fondu. Ve vztahu k poškozeným, tj. těm, kterým byla provozem vozidla způsobena škoda, vystupuje Česká kancelář pojistitelů jako garant a poskytovatel:⁹

- plnění za škodu na zdraví nebo usmrcením způsobenou provozem nezjištěného vozidla, za kterou odpovídá nezjištěná osoba;
- plnění za škodu způsobenou provozem vozidla bez pojištění odpovědnosti;
- plnění za škodu způsobenou provozem vozidla pojištěného u pojistitele, který z důvodu svého úpadku nemůže uhradit tuto škodu;
- plnění za škodu způsobenou provozem cizozemského vozidla pojištěného hraničním pojištěním;
- plnění za škodu způsobenou provozem cizozemského vozidla, jehož řidiči nevzniká při provozu tohoto vozidla na území ČR povinnost uzavřít hraniční pojištění;
- náhradního plnění podle zákona.

3.4 Garanční fond

Podle zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla jsou vlastníci a provozovatelé vozidel, kteří nemají sjednáno pojištění odpovědnosti z provozu vozidla (povinné ručení) počínaje 1. 1. 2009, povinni ČKP uhradit zákonný příspěvek do Garančního fondu za každý den, kdy vozidlo není pojištěno. Z garančního fondu se poškozenému vyplácí plnění v případě jeho poškození nepojištěným nebo nezjištěným

⁸ POJIŠŤOVNICTVÍ, *Nový zákon o pojišťovnictví a nové vyhlášky*, s. 198

⁹ Tamtéž, s. 199-201

vozidlem. Je určen na krytí pojistných plnění podle § 24 a § 29 zákona č. 168/1999 Sb., kdy roční objem výplat z garančního fondu se pohybuje kolem 300 milionů Kč.¹⁰

Garanční fond je tvořen jednak příjmy z příspěvků nepojištěných dle § 24c zákona č. 168/1999 Sb., úhradami postizních pohledávek, příjmy z pojistného za hraniční pojištění, ale především příspěvky členů a příjmy z pojistného přijatého z titulu zákonného pojištění. Do garančního fondu přispívají členské pojišťovny ČKP formou členských příspěvků, jejichž výše se určuje podílem pojišťoven na trhu pojištění odpovědnosti z provozu vozidla měřeným počtem pojištěných vozidel v příslušných kategoriích. ČKP při zjišťování nepojištěných řidičů vychází ze dvou zdrojů. Porovnává Centrální registr vozidel a Databázi pojištěných vozidel. Vozidla, která jsou registrovaná a zároveň nejsou v databázi pojištěných vozidel, jsou vyhodnocena jako nepojištěná a vůči jejich majitelům je uplatňován požadavek na zaplacení příspěvku do garančního fondu.¹¹

Novelou zákona č. 354/2014 Sb. bylo zrušeno ustanovení § 24c zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla, čímž ČKP přestala odesílat výzvy k úhradě příspěvku nepojištěných vozidel do Garančního fondu. Do konce roku 2015 bylo na těchto příspěvcích vyinkasováno celkem 361 mil. Kč.¹²

3.5 Registr vozidel

Oficiální databázi provozuschopných vozidel představuje centrální registr vozidel, který je od 1. 7. 2012 plně v kompetenci Ministerstva dopravy a jsou v něm evidovány všechny provozované automobily. Přehled o silničních vozidlech registrovaných v České republice ukazuje tabulka 1.

¹⁰ ČKP. *Výroční zpráva za rok 2015* [online]. [cit. 22-08-2016]. Dostupné z [www: http://www.ckp.cz/onas/vyrocní-zpravy/2015.pdf](http://www.ckp.cz/onas/vyrocní-zpravy/2015.pdf)

¹¹ POJIŠŤOVNICTVÍ, *Nový zákon o pojišťovnictví a nové vyhlášky*, s. 116-125

¹² ČKP. *Výroční zpráva za rok 2015* [online]. [cit. 22-08-2016]. Dostupné z [www: http://www.ckp.cz/onas/vyrocní-zpravy/2015.pdf](http://www.ckp.cz/onas/vyrocní-zpravy/2015.pdf)

Tabulka 1 Souhrnný přehled o silničních vozidlech registrovaných v ČR

Druh vozidla	2005	2010	2011	2012 ¹⁾	2013	2014	2015
Motocykly	794 000	924 291	944 171	976 911	977 197	998 816	1 046 467
Osobní automobily	3 958 708	4 496 232	4 581 642	4 706 325	4 729 185	4 833 386	5 115 316
Mikrobusey a autobusy	20 134	19 653	19 674	19 882	19 619	19 808	19 950
Nákladní vozidla	415 101	584 921	585 729	595 438	593 439	608 711	646 792
Silniční tahače	24 060	13 045	11 503	8 717	7 626	6 621	5 283
Návěsy	29 087	53 637	56 184	50 129	49 752	52 183	53 815
Přívěsy	170 111	278 137	299 546	336 914	345 742	374 050	405 908
Speciální automobily	54 620	36 660	34 797	33 641	32 447	32 034	32 258

1) údaje k 1.7.2013 - z důvodu přechodu na nový systém evidence vozidel v Centrálním registru vozidel (CRV) v souladu s legislativou EU nejsou údaje k 31.12.2012 k dispozici

Zdroj: MD, 2014. *Ročenka dopravy 2015*. [online]. [cit. 22-08-2016]. Dostupné z [www: http://www.sydos.cz/cs/rocenka-2015/rocenka/htm_cz/index.html](http://www.sydos.cz/cs/rocenka-2015/rocenka/htm_cz/index.html)

V registru se evidují vozidla včetně jejich vlastníků nebo provozovatelů. Ti se musí zaregistrovat na úřadě v místě svého bydliště nebo sídle firmy. Sjednání povinného ručení musí proběhnout ještě před samotnou registrací.¹³

3.6 Členění pojištění

Pojištění je možné členit z několika věcných nebo formálních hledisek. Zákonem je uložena firmám a osobám povinnost účastnit se vymezeného druhu pojištění. Povinná účast na pojištění sleduje především zajištění sociálních jistot lidí a zabezpečení proti škodám způsobených jinými osobami při provozu motorových vozidel. Mezi povinná pojištění se řadí:

- zákonné sociální pojištění osob dle zákona o sociálním pojištění - správcem tohoto pojištění je státem spravovaná Správa sociálního zabezpečení, z něj jsou vypláceny dávky nemocenské, důchody a podpory v nezaměstnanosti;

¹³ POJIŠŤOVNICTVÍ, *Nový zákon o pojišťovnictví a nové vyhlášky*, s. 72-75

- zákonné zdravotní pojištění osob dle zákona o zdravotním pojištění - objemově je druhé největší, spravují je speciální zdravotní pojišťovny;
- zákonné pojištění odpovědnosti za škodu z provozu motorového vozidla - pojištění poskytují vybrané pojišťovny, které mají udělenou licenci;
- zákonné pojištění pracovních úrazů a nemocí z povolání zaměstnanců - toto pojištění jsou od roku 1993 povinni uzavírat zaměstnavatelé pro své zaměstnance u komerční pojišťovny (Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group).

Tato pojištění jsou koncipována tak, aby zajistila v případě pojistné události plnění na nejnižší sociální únosné hranici. Pokud má klient zájem pojistit se na vyšším plnění, může si vybrat z nabídky dalších komerčních pojišťoven.¹⁴

3.7 Povinné ručení

Uzavření povinného ručení je zákonnou povinností každého majitele motorového vozidla. V případě nesplnění této povinnosti, hrozí majiteli pokuta až do výše 40 000 Kč. Navíc ten, kdo nemá uzavřené pojištění a způsobí vozidlem druhému škodu na zdraví nebo na majetku, musí uhradit veškerou škodu z vlastních prostředků. Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla poskytuje pojistnou ochranu pro případ škody způsobené provozem motorového vozidla. Chrání před možným nepříznivým finančním dopadem nároků poškozeného v případě vzniklé škody způsobené provozem vozidla, kdy zvláště u závažných nehod mohou částky za věcné škody a škody na zdraví dosahovat velmi vysokých částek.¹⁵

Z povinného ručení jsou hrazeny věcné škody, které představují skutečné škody na věci a nutné náklady na jejich odstranění, škody vzniklé na zdraví nebo usmrcením, včetně nákladů na léčení zraněných; dále škody mající povahu ušlého zisku a účelně vynaložené náklady na právní zastoupení poškozeného v případech stanovených zákonem. Lze si snadno spočítat, že ušetřením poměrně nízké částky nezaplacením povinného ručení a riskování tak placení statisícové, nebo i milionové škody se opravdu nemusí vyplatit.

¹⁴ POJIŠŤOVNICTVÍ, *Nový zákon o pojišťovnictví a nové vyhlášky*, s. 81-87

¹⁵ DUCHÁČKOVÁ, E., *Principy pojištění a pojišťovnictví*, s. 158-160

Hlavním úkolem pojištění odpovědnosti z provozu vozidla je tedy pojistná ochrana zdraví a majetku třetích osob, kterým byla způsobena škoda zapříčiněná provozem vozidla. Zákonnou povinností sjednat toto pojištění má každý vlastník motorového vozidla, které je provozováno na pozemní komunikaci včetně vozidel, která jsou i jen ponechána na pozemní komunikaci. Z povinného ručení jsou v případě dopravní nehody hrazeny škody zaviněné pojistníkem. Pojišťovna následně kryje také náklady na opravu vozidla poškozeného. Toto pojištění však nehradí poškození vozidla viníka, k uhrazení této újmy slouží havarijní pojištění. V případě, že k vozidlu není sjednané povinné ručení, je nutné, odevzdání technického průkazu a státní poznávací značky jeho majitelem příslušnému orgánu evidence vozidel.

Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla vzniká uzavřením pojistné smlouvy a jeho výši ovlivňuje celá řada faktorů. Mezi tato hlediska náleží kategorie vozidla (motocykl, osobní, nákladní nebo jiný automobil), zdvihový objem a výkon motoru, limit zvolený pro výši pojistného plnění, stáří vozidla a v neposlední řadě věk, bydliště a předcházející škodný průběh pojištění odpovědnosti pojistníka. Dokladem, jenž deklaruje sjednání povinného ručení, je tzv. zelená karta, která pojistitelem vydána pojistníkovi ihned po podepsání pojistné smlouvy. Tento doklad obsahuje údaje o skutečném stavu vozidla a platí nejen na území celé České republiky, ale i v některých dalších evropských zemích.¹⁶

V případě dopravní nehody je viník povinen bez zbytečného odkladu pojistiteli, u kterého má sjednané pojištění odpovědnosti z provozu vozidla:¹⁷

- oznámit, že došlo ke škodné události, s uvedením skutkového stavu týkajícího se této události;
- předložit k této škodné události příslušné doklady a v průběhu šetření postupovat v souladu s pokyny pojistitele.

V případě dopravní nehody není pojistitelem hrazena:¹⁸

¹⁶ DUCHÁČKOVÁ, E., DAŇHEL, J., *Teorie pojistných trhů*, s. 127-133. ISBN 978-80-7431-015-7.

¹⁷ Tamtéž, s. 131-135.

¹⁸ Peníze. *Nejčastější otázky a odpovědi na povinné ručení* [online]. [cit. 15-11-2015]. Dostupné z [www: http://www.penize.cz/18434-nejcastejsi-otazky-a-odpovedi-na-povinne-ruceni](http://www.penize.cz/18434-nejcastejsi-otazky-a-odpovedi-na-povinne-ruceni)

- škoda, kterou utrpěl řidič vozidla, jehož provozem byla škoda způsobena;
- škoda, za kterou pojištěný odpovídá druhému z manželů nebo osobám, které s ním v době vzniku škodné události žily ve společné domácnosti;
- škoda na vozidle, jehož provozem byla škoda způsobena, jakož i na věcech přepravovaných tímto vozidlem, s výjimkou škody způsobené na věci, kterou měla tímto vozidlem přepravovaná osoba v době škodné události na sobě nebo u sebe, a to v rozsahu, v jakém pojištěný za škodu odpovídá;
- škoda vzniklou mezi vozidly jízdní soupravy tvořené motorovým a přípojným vozidlem, jakož i škodu na věcech přepravovaných těmito vozidly, nejedná-li se o škodu způsobenou provozem jiného vozidla;
- škoda vzniklou manipulací s nákladem stojícího vozidla;
- náklady vzniklé poskytnutím léčebné péče, dávek nemocenského pojištění (péče) nebo důchodů z důchodového pojištění v důsledku škody na zdraví nebo usmrcením, které utrpěl řidič vozidla, jehož provozem byla tato škoda způsobena;
- škoda způsobenou provozem vozidla při jeho účasti na organizovaném motoristickém závodě nebo soutěži, s výjimkou škody způsobené při takovéto účasti, jestliže je řidič při tomto závodě nebo soutěži povinen dodržovat pravidla provozu na pozemních komunikacích;
- škoda vzniklou provozem vozidla při teroristickém činu nebo válečné události, jestliže má tento provoz přímou souvislost s tímto činem nebo událostí.

Díky povinnému ručení získává majitel motorového vozidla ochranu pro případ škody způsobené provozem konkrétního motorového vozidla. Při cenách automobilů není vůbec neobvyklé, že někomu bude úmyslně či neúmyslně způsobena škoda, nehledě na zdraví posádky poškozeného automobilu. Sjednáním dobrého povinného ručení tak lze ochránit před placením vysokého plnění z vlastních prostředků.¹⁹

¹⁹ Peníze. *Nejčastější otázky a odpovědi na povinné ručení* [online]. [cit. 15-11-2015]. Dostupné z [www: http://www.penize.cz/18434-nejcastejsi-otazky-a-odpovedi-na-povinne-ruzeni](http://www.penize.cz/18434-nejcastejsi-otazky-a-odpovedi-na-povinne-ruzeni)

3.8 Pojistná smlouva

Pojištění odpovědnosti vzniká na základě pojistné smlouvy uzavřené mezi pojistníkem a pojistitelem. Pojistitel je vždy povinen uzavřít pojistnou smlouvu, jestliže návrh na její uzavření neodporuje zákonu upravujícímu pojistnou smlouvu nebo pojistným podmínkám pojistitele. Smlouvou se zavazuje pojistitel poskytnout pojistné plnění v rozsahu sjednaném ve smlouvě. Uzavření pojistné smlouvy o pojištění odpovědnosti je povinností vlastníka tuzemského vozidla nebo řidiče cizozemského vozidla. Bezprostředně po uzavření pojistné smlouvy získává pojistník od pojistitele zelenou kartu. Pojistná smlouva vždy obsahuje určení pojistitele a pojistníka a údaje o vozidle, dobu trvání pojištění, limit pojistného plnění, výši pojistného, jeho splatnost a způsob jeho placení a formu a místo oznámení škodné události. Povinnost uzavírat povinné ručení podle zákona nemá řidič cizozemského vozidla s platnou zelenou kartou vydanou pojišťovnou v cizím státě, nebo vozidla, jehož pojištění odpovědnosti na území České republiky je zaručeno kanceláří pojistitelů cizího státu a vozidla s výjimkou.²⁰

Pojištění z odpovědnosti provozu vozidla zaniká:²¹

- dnem, kdy pojistník, jeho dědic, právní nástupce nebo vlastník vozidla, je-li osobou odlišnou od pojistníka, oznámil pojistiteli změnu vlastníka tuzemského vozidla;
- dnem, kdy vozidlo, které nepodléhá evidenci vozidel, zaniklo, což znamená, že vozidlo zanikne okamžikem, kdy nastane nevratná změna znemožňující jeho provoz;
- dnem vyřazení tuzemského vozidla z evidence vozidel, pokud se pojistitel a pojistník nedohodli na jeho přerušení;
- odcizením vozidla; pokud nelze dobu odcizení vozidla přesně určit, považuje se vozidlo za odcizené, jakmile Policie České republiky přijala oznámení o odcizení vozidla;
- dnem následujícím po marném uplynutí lhůty stanovené pojistitelem v upomínce k zaplacení pojistného nebo jeho části, doručené pojistníkovi; tato lhůta nesmí být kratší než 1 měsíc a upomínka pojistitele musí obsahovat upozornění

²⁰ POJIŠŤOVNICTVÍ, *Nový zákon o pojišťovnictví a nové vyhlášky*, s. 187-188

²¹ ČKP. *Povinnosti při zániku pojištění odpovědnosti z provozu vozidla* [online]. [cit. 15-11-2015]. Dostupné z [www: http://www.ckp.cz/motoriste/povinnostizan.php](http://www.ckp.cz/motoriste/povinnostizan.php).

na zánik pojištění odpovědnosti v případě nezaplacení dlužného pojistného a o této upomínce pojistitel současně informuje osobu uvedenou v pojistné smlouvě jako vlastník tuzemského vozidla, jde-li o osobu odlišnou od pojistníka; lhůtu stanovenou pojistitelem v upomínce k zaplacení pojistného nebo jeho části lze před jejím uplynutím dohodou prodloužit;

- výpovědí podle zvláštního právního předpisu;
- dohodou;
- uplynutím doby, na kterou bylo pojištění odpovědnosti sjednáno.

3.9 Zelená karta

Tzv. zelená karta je jediným dokladem prokazujícím uzavření zákonného pojištění vozidla, proto by se bez ní nemělo na silnici vůbec vyjíždět. Silniční kontrole není tak možné prokázat, zda je vozidlo řádně pojištěné, resp. zda má jeho provozovatel sjednané zákonné pojištění vozidla. Dříve byla zelená karta potřebná jen pro cesty do zahraničí a dokladem o zaplacení povinného ručení při kontrole v české republice byl např. útržek složenky či jiný doklad o zaplacení, který pojišťovna vystavila. Od roku 2008 je však zelená karta jediným dokladem o zaplacení povinného ručení a pojišťovny nejsou povinny vydávat jiné potvrzení.

Provozovatel ji získává automaticky po uzavření povinného ručení. Platnost karty je omezena pouze na dobu uzavření povinného ručení. Při prodloužení pojistného je pojišťovnou zaslána karta nová. Pokud nechce mít provozovatel vozidla při silniční kontrole Policií ČR problémy, měl by mít zelenou kartu uloženou u dokladů od vozidla. Vyhne se tak komplikacím s dokazováním toho, že vozidlo má skutečně uzavřené zákonné pojištění. Jestliže řidič není schopen zelenou kartu předložit, může být na místě finančně penalizován blokovou pokutou až do výše 3 tis. Kč.²²

V současné době je možné sjednat si povinné ručení on-line, a zelenou kartu následně dostat ihned po zaplacení skrze e-mail. Zelená karta je v Evropě jediným mezinárodně uznávaným dokladem o existenci pojištění odpovědnosti za škodu

²² ČKP. *Zelená karta* [online]. [cit. 15-11-2015]. Dostupné z www: <https://www.povinne-ruceni.com/zelena-karta/>.

způsobenou provozem vozidla. Řidiči vozidla umožňuje prokázání, že má sjednáno a zapláceno pojištění odpovědnosti, dále umožňuje vstup a provoz vozidla na území cizího státu bez nutnosti uhradit finanční částky jinak požadované tamními orgány za tzv. hraniční pojištění. Na přední straně zelené karty jsou uvedeny rozeznávací značky států, které jsou členy Rady kancelářů. Podmínkou platnosti zelené karty v té které zemi potom je, aby její rozeznávací značka nebyla v této rubrice přeškrtnuta.

3.10 Limity

Výše limitů povinného ručení, tedy nejvyšší hranice plnění pojistitele při jedné škodné události, je velmi významná pro pojistné plnění jednotlivých druhů škod. Aby pojišťovny své pojištění nenabízely s příliš nízkými limity, je podle zákona stanovena nejnižší povinná hranice limitu na 35 milionů korun při škodě na zdraví a 35 milionů korun při škodě na majetku. Horní limit pojištění odpovědnosti si pojišťovna potom určuje podle svých dispozic. Limit na zdraví určuje, na jakou částku je stanoven limit plnění pro každého jednotlivého zraněného či usmrceného účastníka pojistné události včetně náhrady nákladů vynaložených na péči hrazenou z veřejného zdravotního pojištění a regresního nároku.²³

3.11 Rozsah pojištění odpovědnosti

Povinné ručení kryje škody způsobené třetí osobě a vztahuje se na každou osobu, která odpovídá za škodu způsobenou provozem vozidla uvedeného v pojistné smlouvě. Nepokrývá však škody způsobené na vozidle, které způsobilo dopravní nehodu. Pojistitel se ve smlouvě zavazuje hradit veškeré škody, které byly způsobeny provozem pojištěného vozidla třetí osobě:

- způsobenou škodu na zdraví nebo usmrcením;
- způsobenou škodu vzniklou poškozením, zničením nebo ztrátou věci, jakož i škodu vzniklou odcizením věci, pozbyla-li fyzická osoba schopnost ji opatrovat;
- ušlý zisk;
- účelně vynaložené náklady spojené s právním zastoupením při uplatňování nároků.

²³ POJIŠŤOVNICTVÍ, *Nový zákon o pojišťovnictví a nové vyhlášky*, 188

Škoda je poskytována v peněžním plnění v maximální výši limitu pojistného plnění stanoveného v pojistné smlouvě. Pojistná smlouva musí být sjednána tak, aby pojištění odpovědnosti platilo ve všech členských státech a dalších státech uvedené ve vyhlášce. Pojistitel je povinen platnost v daných státech vyznačit na zelené kartě. V případě škodné události způsobené provozem vozidla na území jiného členského státu se rozsah pojištění řídí právní úpravou tohoto členského státu, pokud není rozsah podle pojistné smlouvy nebo zákona širší.²⁴

3.12 Hraniční pojištění

Při vstupu na území České republiky uzavírá hraniční pojištění řidič toho cizozemského vozidla, jehož země neuzavřela dohodu o zelené kartě s Českou Kanceláří Pojistitelů. Hraniční pojištění se sjednává po dobu nejméně 15 dnů a vztahuje se pouze na škodné události, které nastaly na území České republiky a na území jiného členského státu. Policie České republiky nesmí umožnit jízdu vozidla bez hraničního pojištění na území ČR, pokud však odhalí porušení tohoto nařízení, je řidič vozidla povinen zaplatit České kanceláři pojistitelů pojistné odpovídající trojnásobku pojistného, které mělo být na dobu pobytu tohoto vozidla na území České republiky zapláceno, nejméně však 10 000 Kč.²⁵ Uzavírání smluv hraničního pojištění v roce 2015 zprostředkovávala Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group na 21 prodejních místech. Tento druh pojištění však není co do objemu uzavíraných smluv ani výše pojistného nijak výrazný. V roce 2015 bylo uzavřeno pouze 12 smluv, což bylo o 7 % méně než v předchozím roce a výše předepsaného pojistného činila 91 tis. Kč.²⁶

3.13 Pojistné plnění

Poškozený má právo uplatnit svůj nárok na plnění podle zákona u příslušného pojistitele nebo u České kanceláře pojistitelů, případně na plnění z garančního fondu téhož zákona. Při uplatnění nároku je povinen předložit společný záznam o dopravní nehodě, jedná-li se o dopravní nehodu nepodléhající oznámení Policii České republiky podle

²⁴ POJIŠŤOVNICTVÍ, *Nový zákon o pojišťovnictví a nové vyhlášky*, s. 189-190

²⁵ Tamtéž, s. 195

²⁶ ČKP. *Výroční zpráva za rok 2015* [online]. [cit. 22-08-2016]. Dostupné z [www: http://www.ckp.cz/onas/vyrocní-zpravy/2015.pdf](http://www.ckp.cz/onas/vyrocní-zpravy/2015.pdf)

zákonu upravujícího provoz na pozemních komunikacích. Plnění pojistitele je splatné do 15 dnů, jakmile pojistitel skončil šetření nutné k zjištění rozsahu jeho povinnosti plnit, nebo jakmile pojistitel obdržel pravomocné rozhodnutí soudu o své povinnosti poskytnout pojistné plnění. Šetření škodné události je pojistitel povinen provést bez zbytečného odkladu ve lhůtě do 3 měsíců ode dne, kdy bylo oprávněnou osobou uplatněno právo na plnění z pojištění odpovědnosti. V případě, že je škoda způsobena nepojištěným vozidlem, hradí Česká kancelář pojistitelů poškozenému oprávněné nároky z garančního fondu, která zároveň uplatňuje postih vůči nepojištěnému.²⁷

3.14 Vícekriteriální analýza variant

Vzhledem k tomu, že volba jednotlivých kritérií rozhodování a jejich vah je klíčovým momentem, který odráží názor pojišťovacích expertů, ale zejména subjektivní postoj autora, bude v práci využit jeden z postupů pro modelování preferencí mezi kritérii a s tím požadované typy informací. Model vícekriteriální analýzy variant spočívá ve skutečnosti, že jednak množina přípustných řešení je konečná a také že, každá varianta je hodnocena podle několika kritérií.²⁸ Návrh kritérií vychází z názoru pojišťovacích poradců. Stanovení důležitosti jejich vah je potom záležitostí samotného autora práce, který sám provede výpočet a seřazení variant pomocí Saatyho metody. Lze však využít i metodu pořadí, metodu Fullera trojúhelníku, nebo bodovací metodu.²⁹

Metoda pořadí vyžaduje pouze ordinální informaci, stanovení pořadí kritérií podle důležitosti. Uspořádaným kritériím jsou přiřazena čísla $k, \dots, 1$. Nejdůležitějšímu kritériu je přiřazeno číslo k (počet kritérií), druhému nejdůležitějšímu $k - 1$, až nejméně důležitému kritériu číslo 1. Obecně je i -tému přiřazeno číslo b_i . Váha i -tého kritéria se vypočte podle vzorce:³⁰

$$v_j = \frac{b_j}{\sum_{j=1}^n b_j}, j = 1, \dots, n \quad (3.1)$$

²⁷ POJIŠŤOVNICTVÍ, *Nový zákon o pojišťovnictví a nové vyhlášky*, s. 191-193

²⁸ FOTR, J., ŠVECOVÁ, L., *Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje*, s. 26

²⁹ HENDL, J., *Přehled statistických metod: analýza a metaanalýza dat*, s. 135-139

³⁰ BÍLKOVÁ, A., BERAN, T., *Základy kvantitativních metod v ekonomii*, s. 94-115

Metoda párového srovnání kritérií tzv. Fullerova metoda používá pro odhad vah pouze informace, které ze dvou kritérií je při párovém srovnání důležitější. Postupně jsou srovnávána každá dvě kritéria mezi sebou, takže jejich počet srovnání se stanoví podle vzorce:

$$N = \frac{n(n-1)}{2} \quad (3.2)$$

Srovnání se většinou provádí v tzv. Fullerově trojúhelníku, kde se kritéria očíslijí pořadovými čísly 1, 2, ..., k. Zakroužkováním jsou poté označeny u každé z dvojic ta kritéria, která jsou považována za důležitější. Počet zakroužkování i-tého kritéria je označen n_i . Váha i-tého kritéria se vypočte podle následující vzorce:

$$v_j = \frac{n_j}{N}, j = 1, 2, \dots, n \quad (3.3)$$

Výhodou této metody je jednoduchost vyžadované informace, kdy po úpravách je možné připustit i situaci, že některá kritéria jsou stejně důležitá nebo nesrovnatelná.³¹ Bodovací metoda předpokládá schopnost kvantitativně ohodnotit důležitost kritérií v rámci určené bodovací stupnice, kdy je dovoleno použití více kritérií stejné bodovací hodnoty. Čím je kritérium důležitější, tím získává vyšší bodové ohodnocení. Výpočet vah se z bodového hodnocení provede podle stejného vzorce (3.1) jako u metody pořadí.³²

Cílem řešení je nalézt jedinou kompromisní variantu neboli kompromisní řešení. Každé ohodnocení varianty je možné vyjádřit ve formě užitku, který tato varianta přináší a dílčí hodnoty užitku poté sloučit do celkového užitku varianty a podle toho varianty vybírat.³³ Metoda je založena na výpočtu tzv. funkce užitku pro každou variantu. Její funkční hodnoty leží v intervalu od 0 do 1, a čím je hodnota vyšší, tím je varianta výhodnější. Postup metody je následující:³⁴

- převedeme minimalizační kritéria na maximalizační. To lze provést tak, že se jednotlivé prvky ve sloupcích minimalizačních kritérií odečtou od maximálního prvku ve sloupci. Dostáváme tak pro každou variantu ohodnocení,

³¹ FOTR, J., ŠVECOVÁ, L., *Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje*, s. 129-131

³² Tamtéž, s. 119-123

³³ HINDLS, R., *Statistika pro ekonomy*, s. 34

³⁴ FOTR, J., ŠVECOVÁ, cit. 31, s. 179

o kolik je podle příslušného kritéria lepší než nejhorší varianta. Takto transformovaná kritériální matice je pro jednoduchost označena Y (s prvky y_{ij});

- určíme ideální variantu H a bazální variantu D ;
- vytvoříme normalizovanou kritériální matici R , jejíž prvky získáme pomocí vzorce:

$$r_{ij} = (y_{ij} - D_j) / (H_j - D_j); \quad (3.4)$$

- pro jednotlivé varianty (označíme i -tou variantu a_i) vypočteme funkci užítku, kde v_j jsou váhy jednotlivých kritérií;
- varianty seřadíme podle klesající hodnoty funkce užítku.

Při vícekritériálním hodnocení variant můžeme každé hodnotě kritéria K_j přiřadit její užitek, tedy můžeme vytvořit dílčí užítkovou funkci u_j , která pro variantu A_i nabývá hodnoty:³⁵

$$u_{ij} = f(y_{ij}); \quad i = 1, 2, \dots, m; \quad j = 1, 2, \dots, n \quad (3.5)$$

Definičním oborem této funkce je interval mezi nejlepší a nejhorší hodnotou příslušného kritéria. Funkce užítku převádí ohodnocení řešení do intervalu $\langle 0, 1 \rangle$. Metoda váženého součtu je vhodná především pro kvantitativní kritéria. Předpokládá lineární závislost užítku na hodnotách kritéria, přičemž nejhorší hodnotě j -tého kritéria (d_j) přiřadíme hodnotu 0 a nejlepší hodnotě (h_j) užitek 1. Pro dílčí užitek u_{ij} hodnoty y_{ij} platí:

$$u_{ij} = \frac{y_{ij} - d_j}{h_j - d_j}; \quad i = 1, 2, \dots, m; \quad j = 1, 2, \dots, n \quad (3.6)$$

Pro jednotlivé varianty vypočteme agregovanou funkci užítku podle vztahu:

$$u(a_i) = \sum_{j=1}^n v_j u_{ij} \quad (3.7)$$

³⁵ PEF CZU. *Vícekritériální analýza variant*. [online]. [vid. 2016-02-10]. Dostupné z: <http://pef.czu.cz/~BROZOVA/CASESTUDY/VAV3.html>

Varianty pak seřadíme podle hodnot $u(a_i)$. Použitá metoda rozhodování je volena tak, aby byl zohledněn přístup aplikace stanovených kritérií, kdy množina přípustných řešení je konečná. Výstupem je seřazení nabídek na základě těchto hodnocení a výběr zcela nejvýhodnější nabídky produktu povinného ručení.³⁶

³⁶ ŘEZÁČ, F., *Řízení rizik v pojišťovnictví*, s. 115

4 Praktická část

V této části práce je provedeno rozhodnutí výběru nejvýhodnější nabídky pojistného produktu pomocí metody vícekriteriálního rozhodování. Autor provedl rozhodnutí na základě určených kritérií. Jejich volba je velmi důležitá a protože by měla pokrývat všechna hlediska výběru, byli k jejich určení požádáni dva pojišťovací experti. Stanovení preferencí těchto kritérií bylo ponecháno na rozhodnutí samotného autora. Jedná se tak o subjektivní názor, které kritérium je více důležité v porovnání s kritérii ostatními. Konkrétně bylo rozhodováno o nejvýhodnějším produktu neživotního pojištění, známém pod pojmem povinné ručení (POPV), jehož povinnost uzavření je v České republice dána Zákonem č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla.

Bylo definováno celkem deset relevantních hledisek, podle kterých byly jednotlivé nabídky pojišťoven hodnoceny. Hodnocení bylo rozděleno do třech etap a definovaná kritéria a požadavky na jejich splnění byly uspořádány do tabulky. Přestože na pojistném trhu působilo ke konci roku 2015 celkem 54 pojišťoven, ne všechny se zaměřovaly na poskytování produktů v oblasti neživotního pojištění. Úvodní etapa tříkolového kritériálního hodnocení ověřovala aspirační úroveň kritéria, kterým byla existence nabídky pojistného produktu pojištění odpovědnosti z provozu vozidla u jednotlivých pojišťoven.

Ve druhém kole hodnocení byly potom prověřovány nabídky pojišťoven nabízejících možnost sjednání povinného ručení. Pro druhé kolo bylo stanoveno pět výběrových kritérií zaměřených zejména na obsahovou složku pojištění. Jednalo se o binární kritéria, tzv. kritéria typu ANO/NE. Aby produktová nabídka pojištění mohla postoupit dále do třetího kola, muselo být splněno všech pět binárních kritérií, přičemž následně postoupily nabídky s vyšší hodnotou bonusu za dobu delší než 61 měsíců bezeškodného trvání pojištění.

Ve třetí části již byly prověřovány pouze vyhovující subjekty, které úspěšně prošly předchozími dvěma vyřazovacími koly. Jednalo se o hodnocení nabídek jednotlivých pojišťoven podle čtyř kritérií určenými pojišťovacími poradci a preferencí důležitosti těchto kritérií podle názoru autora práce. Nejprve byly Saatyho metodou stanoveny váhy kritérií a poté vybrána kompromisní varianta pomocí metody váženého součtu a porovnána metodou pořadí.

4.1 Výběr pojišťovny

V prvním kole hodnocení byly zjištěny všechny pojišťovny operující na pojistném trhu v České republice. Souhrnná informace o jejich působení byla získána ze Zprávy o výkonu dohledu nad finančním trhem za rok 2015 vydané Českou národní bankou. Následně byl vypracován seznam těchto pojišťoven a na jejich webových stránkách byly zjišťovány informace o nabízených produktech jednotlivých pojišťoven. Pro kontrolu bylo ověřeno jejich členství v České kanceláři pojistitelů. Následně byly vybrány pouze subjekty, které poskytují pojištění odpovědnosti za škodu z provozu vozidla. Zjišťování existence tohoto produktu bylo provedeno jednotlivě u každé pojišťovny na základě kritéria pro rozlišení, které je uvedeno v tabulce 2.

Tabulka 2 Kritérium pro ověření poskytování produktu pojištění odpovědnosti

Označení kritéria		Podmínka splnění kritéria
1	Nabídka produktu pojištění odpovědnosti za škodu z provozu vozidla	Toto kritérium splňují pojišťovny, které poskytují pojištění odpovědnosti za škodu z provozu vozidla podle Zákona č. 168/1999 Sb. Tuto podmínku nesplňují pojišťovny nabízející pouze cestovní pojištění nebo pojištění při přepravě, havarijní pojištění apod.
Toto kritérium je povinné.		

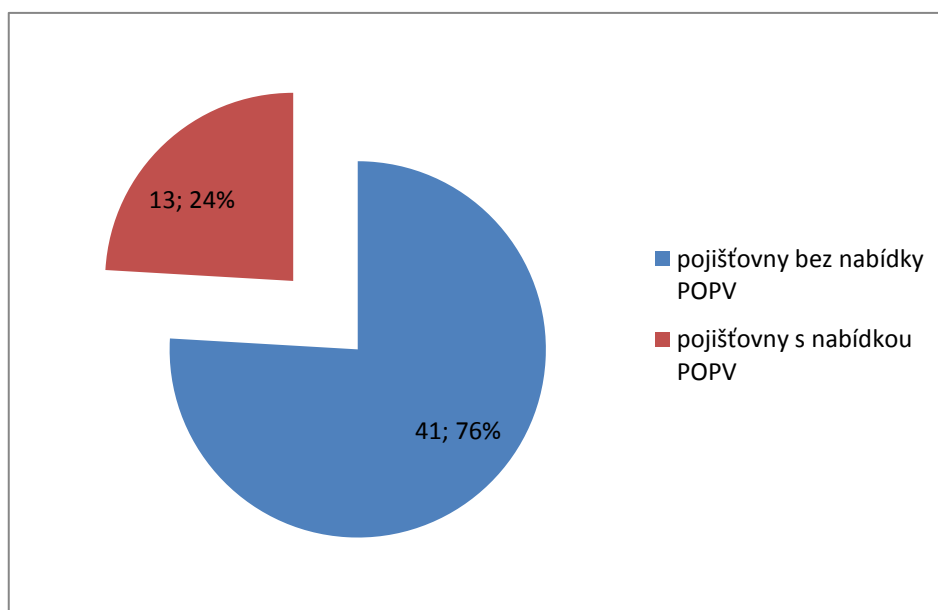
Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky této části průzkumu jsou zachyceny na grafu 2, z něhož je patrné, že z celkového počtu všech 54 pojišťoven bylo poskytování povinného ručení zjištěno pouze u 13 z nich. Toto množství odpovídá 24 % všech pojišťoven. U zbylých 76 % pojišťoven nebyl produkt pojištění odpovědnosti za škodu z provozu vozidla zjištěn. Z celkového počtu 13 pojišťoven nabízejících pojistný produkt povinného ručení, jej nenabízela žádná z poboček zahraničních pojišťoven. Z počtu 31 tuzemských pojišťoven operujících na celém pojistném trhu v České republice, uvedený produkt nabízí necelá polovina z nich (41,9 %). Většina (58,1 %) tuzemských pojišťoven produkt pojištění odpovědnosti z provozu vozidla vůbec nenabízí.

Pojišťovny, které na území České republiky provozují pojišťovací činnosti, zejména v zájmu ochrany pojistníků, pojištěných a oprávněných osob a v zájmu zachování

finanční stability pojišťoven a zajišťoven podléhají finančnímu dohledu České národní banky. Pojistitel se sídlem na území ČR nebo pobočka pojistitele z třetího státu se stává udělením pravomocného rozhodnutí České národní banky povolení k provozování pojištění odpovědnosti rovněž členem České kanceláře pojistitelů. Naproti tomu zahraniční pojistitel z jiného členského státu EU nebo států tvořících Evropský hospodářský prostor provozujícímu pojištění odpovědnosti v ČR buď na základě práva zřizovat pobočky nebo na základě práva dočasně poskytovat služby na území jiného členského státu, se stává členem ČKP až dnem zahájení činnosti v tomto pojistném odvětví na území ČR. Členové ČKP jsou uvedeni v příloze 1 této práce. Prověřením nabídky produktů pojišťoven, jež jsou členy ČKP bylo zjištěno, že z celkového počtu 14 členů povinné ručení jednotlivcům poskytuje 13 z nich.

Graf 2 Pojišťovny nabízející pojištění odpovědnosti z provozu vozidla (POPV)

Zdroj: vlastní průzkum

4.2 Výběr obsahu produktové nabídky pojištění

Srovnání obsahu nabídky povinného ručení bylo provedeno pomocí zjišťování informací ve zvláštních a všeobecných pojistných podmínkách jednotlivých pojišťoven. Nabídky pojišťoven obsahovaly několik variant rozsahu pojištění, různé výše limitů plnění pojistného, odlišné výše bonusů nebo malusů a rovněž odlišné možnosti doplňkového připojištění.

Ve druhé etapě bylo provedeno vícekritériální hodnocení jednotlivých nabídek pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Jednalo se o hodnocení základní úrovně nabízené služby (například možnost uzavření pojištění online, poskytování asistenční služby apod.). Z důvodu porovnatelnosti obsahu nabídek pojištění bylo stanoveno pět obsahových kritérií, která jsou uvedena v tabulce 3. Aby mohla být nabídka pojištění hodnocena v následující třetí etapě, bylo nutné dosažení neboli splnění všech pěti stanovených parametrů, přičemž rozhodným kritériem pro postup do dalšího kola byla nejvyšší hodnota bonusu za dobu delší než 61 měsíců bezeškodného trvání pojištění, kdy do dalšího kola by tak postoupilo šest pojišťoven a jejich nabídek.

Tabulka 3 Kritéria pro ověření obsahové úrovně produktové nabídky pojištění

Označení kritéria		Podmínka splnění kritéria
1	Uzavření smlouvy o pojištění on-line	Možnost sjednání a uzavření smlouvy online prostřednictvím webové aplikace, která je přístupná z jakéhokoliv zařízení. Při sjednání pojištění online je možné získat slevu ve výši až 20 %. Je možná rovněž i platba on-line.
2	Asistenční služby	Asistenční služby jsou důležitým faktorem pro výběr pojištění. Nejčastěji zahrnují úhradu nákladů na technickou pomoc (opravu, odtah, uschování, atd.), ubytování v nouzi, náhradní dopravu, půjčku, apod. Jednotlivé pojišťovny se odlišují v rozsahu, územní platnosti (zda i v zahraničí a v jakém rozsahu), v limitech plnění, dále i v tom, komu je služba určena. Některé pojišťovny mohou poskytovat asistenční služby jen pro poškozeného a pro pojištěného již ne. Jiné pojišťovny nabízejí tyto služby i pro pojištěného v případě nezaviněné havárie či poruše vozu. Důležité jsou rovněž limity plnění. Lze se setkat s nabídkou pouhého přivolání asistenční služby a náklady si musí hradit pojištěný sám. Širší rozsah asistenčních služeb je zpravidla nabízen u vyšších variant.
3	Limit pojistného plnění pro věcné škody a škody na zdraví vyšší než v základním limitu plnění	Základní limity jsou nastaveny právním předpisem, tudíž každá pojišťovna musí minimálně tyto limity dodržet. Většina pojišťoven nabízí dvě varianty pojistného krytí, výjimečně tři nebo jednu variantu. Často je příplatek za vyšší limit nízký a stojí za úvahu, přesto kdo nepoužívá auto denně či nejedí na frekventovaných silnicích či do zahraničí, si vystačí se základním limitem plnění, což je 35 mil. Kč pro škody na majetku a 35 mil. Kč pro škody na zdraví.
4	Doplňkové připojištění	Nabídku doplňkových pojištění lze třeba vzít rovněž do úvahy při výběru pojišťovny. Většinou jde pouze o marketingové akce typu úrazové pojištění sedadla, pojištění garáže, apod. Některá doplňková pojištění mají však svá opodstatnění - například pojištění právní ochrany do určité výše zdarma. Většina pojišťoven již běžně nabízí pojištění skel vozidla, zavazadel ve vozidle a v uzamčeném prostoru střešního boxu a pojištění dětských autosedaček ve vozidle. Slevu nabízí pojišťovna i při sjednání havarijního pojištění.

5	Bonus (sleva na pojistném v %)	Při sjednávání pojištění i v následujícím průběhu trvání pojištění je při stanovení výše pojistného zohledňován předcházející pojistně škodní průběh pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla pojistníka, a to slevou na pojistném v případě bezeškodného průběhu (bonus) nebo přírážkou k pojistnému v případě výplaty plnění z pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla pojistníka.
Nabídka pojištění v základní úrovni musí splňovat všech 5 výše uvedených kritérií, přičemž rozhodující je výše kritéria 5 .		

Zdroj: vlastní zpracování

Ve druhém kole hodnocení byla hodnocena obsahová stránka produktové nabídky všech 13 pojišťoven nabízejících možnost uzavřít pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Hodnocení obsahové stránky zahrnovalo posouzení podle pěti výše uvedených kritérií. Předepsaná kritéria splnily všechny pojišťovny, avšak u jedné z nich (Allianz) nebylo možné dohledat procentní výši bonusu za stanovené bezeškodné období. Z tohoto důvodu byla u dalšího hodnocení vyřazena.

Povinné ručení je možné uzavřít v současné době již u všech pojišťoven on-line, přičemž některé z nich dokonce nabízí i určitou výši slevy za sjednání po internetu (např. ČSOB až ve výši 20 %). Dále je také možná i úhrada pojištění on-line (platební kartou nebo převodem).

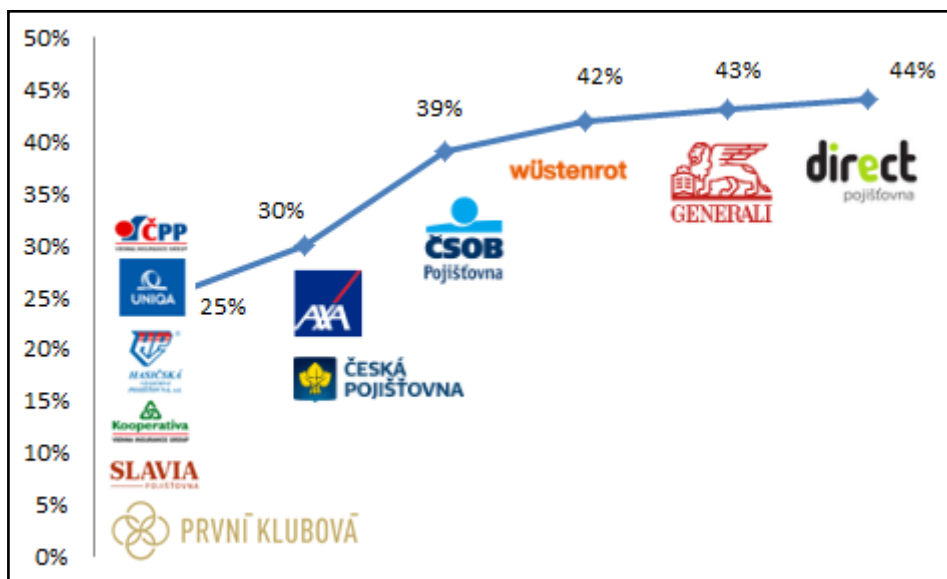
Možnost sjednání pojištění asistenčních služeb nabízí také všechny pojišťovny. Většina z nich má jejich poskytování zahrnuto zcela zdarma v některé z variant, které se pouze liší rozdílnou výši limitu pojistného plnění včetně možnosti sjednání nároku na zapůjčení náhradního vozidla. Vzhledem k tomu, že každá z pojišťoven nabízí zcela rozdílný rozsah asistenčních služeb, je velmi důležité se s podmínkami, za jakých jsou poskytovány, dobře seznámit. Limity pojistných plnění není možné sjednat v menším rozsahu, než ukládá zákon. Základní limit, vyplývající ze zákona, činí 35 milionů korun za všechny škody na majetku a 35 milionů korun na každou škodu na zdraví. Avšak je mnohem prozřetelnější uzavřít povinné ručení v minimálním limitu 50 milionů korun při škodách na zdraví a rovněž 50 milionů korun při škodách na majetku. Všechny pojišťovny nabízí minimálně dva druhy výše pojistného plnění, přičemž byla zjištěna i nabídka s limitem 250 mil. Kč (Direct).

Možnost uzavřít havarijní pojištění nabízí standardně všechny pojišťovny, přičemž pokud má klient uzavřené u stejné pojišťovny povinné ručení, nabízí stávajícímu klientovi možnost slevy, která se pohybuje v rozmezí 5 – 8 %. Uzavřením pojistné smlouvy na pojištění odpovědnosti lze sjednat i další připojištění, např. pojištění asistence, pojištění skel vozidla (všech obvodových včetně střešního), zavazadel ve vozidle a v uzamčeném prostoru střešního boxu a pojištění dětských autosedaček ve vozidle. Dále pojišťovny nabízí možnost uzavřít úrazové pojištění nezletilých dětí pojistníka ve vozidle, úrazové pojištění řidiče nebo úrazové pojištění osob ve vozidle. Lze se setkat také s nabídkou připojištění pro případ srážky se zvířeti, ale i s pojištěním pro případ, kdy zvíře na zaparkovaném vozidle prokouše kabely, hadičky nebo odhlučnění motoru (Generali).

Výše bonusu nebo malusu je odvislá od doby bezeškodní doby pojištění. Ověření doby trvání předcházejících pojištění a zejména bezeškodní doby trvání provádí pojišťovny většinou na základě údajů z databáze České kanceláře pojistitelů. Na základě těchto údajů jsou poté pojistníkům pojišťovnami přiřazovány určité výše bonusu nebo také malusu. Jejich výše se může u jednotlivých pojišťoven lišit. Kromě pojišťoven Wüstenrot a Generali, které poskytují maximální výši bonusu ve výši 55 a 60 %, má většina pojišťoven stanovenou horní hranici výše bonusu na 50 %. Rozdílnosti se vyskytují také v počtu měsíců, odkdy je maximální výše poskytována, přičemž je to nejčastěji mezi 96 až 132 měsíci.

Vzhledem k tomu, že kritérium 5 bylo jako jediné možné posuzovat při splnění binárního kritéria ANO i dále podle hodnotové úrovně, bylo považováno za nejdůležitější v rozhodování o postupu jednotlivých pojišťoven do třetího kola. U pojišťoven, které procentní výši bonusu transparentně uváděly v pojistných podmínkách, byla pozornost zaměřena na výši bonusu pro období delší než 61 měsíců bezeškodného trvání pojištění. Porovnáním bylo zjištěno, že pojišťovny poskytují bonus v rozmezí od 25 do 44 %. Jak ukazuje následující graf 3, nejvíce pojišťoven (celkem 6) poskytuje bonus ve výši 25 %. Další dvě pojišťovny poskytují shodně bonus ve výši 30 %. Čtyři pojišťovny potom nabízejí bonus od 39 do 44 %, přičemž zcela nejvyšší uváděla Direct pojišťovna.

Graf 3 Výše bonusu pro období delší než 61 měsíců bezeškodného trvání pojištění

Zdroj: vlastní zpracování

Na začátku hodnocení bylo stanoveno, že do třetího kola hodnocení budou vybrány pouze nabídky těch pojišťoven, které nabízí nejvyšší bonus za období 61 měsíců bezeškodného trvání pojištění, maximálně však šest pojišťoven a jejich nabídek. Z tohoto důvodu budou dále hodnoceny již pouze nabídky šesti pojišťoven (AXA, Česká pojišťovna, ČSOB, Wüstenrot, Generali, Direct), jejichž výše bonusu je vyšší než 25 %, Zbylých šest pojišťoven poskytuje bonus za stejnou dobu bezeškodného trvání pouze ve výši 25 %, a proto byly z dalšího hodnocení vyřazeny (ČPP, Uniqa, Hasičská, Kooperativa, Slavia, První klubová).

4.3 Výběr nejvhodnější nabídky pojištění

Ve třetím kole byla pro hodnocení stanovena kritéria ekonomické výhodnosti a kvality produktové nabídky. Cílem výběru bylo vyjádřit důležitost jednotlivých kritérií a poté nalézt takovou variantu, která by nejlépe vyhovovala požadavkům jednotlivých kritérií. Znamenalo to nalézt nejlepší variantu podle uvažovaných hledisek, vyloučit neefektivní varianty, nebo také stanovit preferenční pořadí variant z hlediska obou kritérií. Celkové hodnocení variant záviselo na důležitosti jednotlivých kritérií a na hodnocení variant, respektive alternativ podle jednotlivých kritérií.

4.3.1 Výběr kritérií

Na návrh dvou pojišťovacích odborníků byla vytvořena čtyři hodnotící kritéria: cena pojištění, výše pojistného limitu, reference pojišťovny a obsahová náplň nabídky, jejichž podrobná specifikace je uvedena v tabulce 4.

Tabulka 4 Kritéria hodnocení ekonomické výhodnosti a kvality produktové nabídky pojištění

Označení kritéria		Podmínka splnění kritéria
1	Cena pojištění	U většiny klientů představuje rozhodující faktor pro výběr pojišťovny. Základní pojistné se mezi pojišťovnami výrazně neliší, proto je třeba vzít v úvahu i další podmínky. Při srovnání pojišťoven podle ceny (při daných limitech plnění) je třeba vzít v úvahu i bonusy a možnost pololetních plateb. Většina pojišťoven umožňuje pololetní platbu bez přírážek.
2	Pojistné limity	Zákon udává limit pojistného plnění pro jednu škodní událost ve stanovené hranici plnění pojistitele. Pojistná smlouva musí mít stanovené limity pojistného plnění a způsob členění limitů. A to nejméně 35 milionů Kč na zraněné a usmrcené osoby včetně náhrady léčebných nákladů hrazených veřejnou zdravotní pojišťovnou. Tento limit platí pro každého zraněného a usmrceného člověka. Při škodách na věcech a ušlém zisku platí nejmenší limit pojistného také 35 milionů Kč. U tohoto limitu není odškodněn každý poškozený zvlášť v této výši, ale tato výše je rozložena mezi všechny poškozené. Při větší škodě než je stanovený limit v pojistné smlouvě, je tento součet nároků na odškodné snížen v poměru daného limitu.
3	Reference, finanční síla, pověst pojišťovny a hustota likvidatur	Povinné ručení je samo o sobě ztrátový produkt. Aby pojišťovna dostala svým závazkům (nejen vůči poškozeným, ale i klientovi) je nutná finanční síla. Je důležitá, i přestože Česká kancelář pojistitelů přebírá závazky za klienta zkrachovalé pojišťovny v případě vzniku pojistné události. Rovněž je dobré se ptát (třeba známých) na zkušenosti s likvidací pojistných událostí (i z havarijního pojištění). Dostupnost likvidatur, rychlost plnění závazků a obslužný servis je také důležitý a pro mnohé klienty zásadní.
4	Obsahová náplň nabízeného produktu	Pojištění dle zákona má nárok na úhradu škody od pojistitele v rozsahu daném v pojistné smlouvě. Rozsah pojištění obsahuje náhradu škody na zdraví nebo usmrcení, léčebné výlohy poškozených, škody na věcech a ušlém zisku, vynaložené náklady spojené s právním zástupcem. Pojištění odpovědnosti z provozu vozidla je sjednáváno za podmínek, aby bylo platné ve všech státech Evropského společenství a v dalších státech uvedených na zelené kartě.

Zdroj: vlastní zpracování

Všechna čtyři kritéria byla posuzována u nabídek pojišťoven, které postoupily do třetího kola hodnocení. Z důvodu stanovení ceny pojištění byla oslovena makléřka společnosti INSIA, aby připravila na základě informací od autora práce (datum narození, místo bydliště, druh vozidla, 61 měsíců bezeškodného průběhu pojištění, pojistný limit vyšší než základní) konkrétní nabídky pro všech šest pojišťoven. Pro zvýšení věrohodnosti hodnocení kritéria reference bylo navíc požádáno o vyjádření Ing. Miroslava Poláka, MBA konzultanta pojišťovny Kooperativa. Hodnocení kritéria reference od obou expertů byla potom zprůměrována. Nabídky jednotlivých pojišťoven sestavené na základě obecných informací jsou uvedeny v tabulce 5.

Tabulka 5 Nabídky povinného ručení vybraných pojišťoven

	Cena	Pojistný limit	Reference	Obsahová náplň
Direct	3 023	50/50	špatné	rozšířené asistenční služby
Generali	3 784	70/70	dobré	rozšířené asistenční služby, střet se zvěří
Wüstenrot	4 427	100/100	dobré	úrazové pojištění dětí zdarma
ČSOB	3 016	60/60	vynikající	základní asistenční služby, úrazové pojištění řidiče, pojištění přepravovaných věcí
AXA	2 884	70/70	uspokojivé	základní asistenční služby obsahují technickou a administrativně-právní asistenci
Česká pojišťovna	4 061	50/50	vynikající	právní ochrana, asistence při nehodě, úrazové pojištění řidiče

Zdroj: vlastní zpracování

4.3.2 Stanovení vah kritérií

Určení vah dílčích kritérií je možné stanovit nejrůznějšími metodami. Nejčastěji používanou metodou je expertní stanovení vah na základě alokace 100 bodů (resp. procentního stanovení vah). Avšak vzhledem k tomu, že důležitost kritérií byla posuzována pouze jedním hodnotitelem, kterého představoval samotný autor práce, byla k určení vah využita Saatyho metoda. Jedná se o metodu kvantitativního párového porovnávání kritérií, ve které se používá devítibodová stupnice, zejména:

- 1 – rovnocenná kritéria
- 3 – slabě preferované kritérium
- 5 – silně preferované kritérium
- 7 – velmi silně preferované kritérium
- 9 – absolutně preferované kritérium

a lze samozřejmě využít i mezistupně tedy hodnoty 2, 4, 6, 8. Autorem byly stanoveny následující podmínky preferencí kritérií:

Reference pojišťoven jsou absolutně preferovány před cenou (9).

Reference jsou silně preferovány před výší pojistného limitu (5).

Reference jsou téměř absolutně preferovány před obsahovou náplní (8).

Cena je téměř stejně důležitá jako výše pojistného limitu (2).

Obsahová náplň je středně silně preferována před cenou (4) a silně před výší pojistného limitu (5).

Následně byla vyplněna Saatyho matice odhadů poměru skutečných vah kritérií, kterou zobrazuje tabulka 6.

Tabulka 6 Váhy stanovené Saatyho metodou

	Cena	Pojistný limit	Reference	Obsahová náplň	Geometrický průměr	Váha
Cena	1	2	1/9	1/4	0,48537	0,075
Pojistný limit	1/2	1	1/5	1/5	0,37606	0,058
Reference	9	5	1	8	4,35587	0,673
Obsahová náplň	4	5	1/8	1	1,25743	0,194

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky stanovení preferencí mezi variantami zjištěné Saatyho metodou udávají vektory vah. Z tabulky je zřejmé, že kritérium číslo 3 „Reference“ je jednoznačně dominující. Z hlediska pořadí mu bylo autorem přiřazeno první místo. Kritérium číslo 4 umístil autor na druhé místo. U zbylých dvou kritérií již není patrná výraznější preference,

takže kritérium 2 se umístilo na třetím místě a kritérium1 je považováno za nejméně důležité a v pořadí preferencí je tak na čtvrtém místě.

Z hodnocení pořadí kritérií je zřejmé, že největší důležitost přikládá autor práce referencím pojišťovny, dále obsahové náplni pojištění, potom ceně a za nejméně důležité kritérium je považováno kritérium výše pojistného limitu.

4.4 Výběr kompromisní varianty

Cílem autora práce bylo vybrat nejvhodnější variantu, která by optimálně nejlépe vyhovovala autorovým požadavkům. Požadavek na variantní řešení přináší sebou ale otázku, do jaké míry má smysl a zda je vůbec možné se variantnímu řešení věnovat. Vzhledem k tomu, že hledání optimální varianty prodlužuje dobu rozhodování, ztrácí tím některé nabídky pojišťoven na aktuálnosti, a díky omezené době platnosti je zbytečné se jimi dále zabývat. Variantní řešení je tak možné vyžadovat pouze v případech, kdy je to technicky možné a přijatelné.

Výběr nejvhodnější nabídky byl proveden pomocí dvou metod, a to metodou váženého součtu a metodou pořadí. Výběr pomocí metody váženého součtu je však pro běžného uživatele příliš složitý. Z tohoto důvodu bylo uvažováno o nahrazení jednodušší metodou výběru pořadí. V tomto případě by tak byly zcela potlačeny autorovy preference jakéhokoliv kritéria, čímž tato výhoda zároveň zajišťuje při výběru jedním hodnotitelem i vyšší míru objektivitu.

4.4.1 Výběr pomocí metody váženého součtu

Metoda váženého součtu je považována za speciální případ metody funkce užitku využívající principu maximalizace užitku. Pro výpočet byly využity váhy, které byly získány pomocí Saatyho metody. Použité vstupní údaje výběru zobrazuje tabulka 7. Jsou zde také uvedeny informace o povaze kritéria a o hodnotě kritéria v ideální a bazální variantě. Právě pro lepší představu o kvalitě jednotlivých variant je užitečné znát také teoreticky nejlepší a teoreticky nejhorší variantu. První z nich, tedy varianta, která dosahuje ve všech kritériích nejlepší možné hodnoty, se nazývá ideální varianta. Naopak varianta, která má všechny hodnoty kritérií na nejnižším stupni, se nazývá bazální varianta. Ideální i bazální varianty jsou ve vícekritériálním modelu hypotetickými variantami.

Kdyby totiž ideální varianta reálně existovala, byla by jedinou nedominovanou, a zároveň i jednoznačně optimální variantou.

Tabulka 7 Vstupní tabulka s vypočtenými vahami

	Cena	Pojistný limit	Reference	Obsahová náplň
Direct	3 023	50/50	6	6
Generali	3 784	70/70	3	3
Wüstenrot	4 427	100/100	4	4
ČSOB	3 016	60/60	1	1
AXA	2 884	70/70	5	5
Česká pojišťovna	4 061	50/50	2	2
váhy	0,075	0,058	0,673	0,194
povaha kritéria	min	max	min	min
ideální varianta	2 284	100/100	1	1
bazální varianta	4 427	50/50	6	6

Zdroj: vlastní zpracování

V následující tabulce 8 jsou uvedeny výsledné hodnoty užítku, podle metody váženého součtu.

Tabulka 8 Výsledné hodnoty užítku podle metody váženého součtu

					Souhrn hodnot užítku	Výsledné pořadí
ČSOB	0,0495	0,0116	0,673	0,673	1,4071	1.
Česká pojišťovna	0,1275	0	0,5384	0,5384	1,2043	2.
Generali	0,0225	0,0232	0,4038	0,4038	0,8533	3.
Wüstenrot	0	0,058	0,2692	0,2692	0,6234	4.
AXA	0,054	0,0232	0,1346	0,1346	0,3464	5.
Direct	0,04875	0	0	0	0,04875	6.

Zdroj: vlastní zpracování

Smyslem variantního řešení je hledání alternativ z pohledu nejlépe vyhovujícího řešení pro vlastní potřeby autora práce. Metoda váženého součtu vychází z principu maximalizace užitku, ale předpokládá pouze lineární funkci užitku. Varianta, která dosáhne maximální hodnoty užitku je potom vybrána jako nejlepší anebo jsou jednotlivé nabídky seřazeny na základě klesající hodnoty funkce užitku. Maximální hodnoty užitku dosahuje varianta pojišťovny ČSOB, a je tak vybrána jako nejlepší. Podle této metody výběru se stala jednoznačně nejvýhodnější nabídkou pojištění. Na druhé místo v hodnocení se dostala nabídka pojištění od České pojišťovny, zejména z důvodu důležitosti kritéria 3, avšak výše ceny a výše limitu neodpovídají zcela představám autora o výhodnosti nabídky. Lepší hodnocení jak v kritériu ceny, tak i v kritériu pojistného limitu má naopak nabídka pojišťovny Generali.

Hodnocení variant nabídek povinného ručení za pomoci metody váženého součtu je v případě nabídek, které bylo možné ohodnotit na základě kvantitativních kritérií vhodnou a relativně jednoduchou metodou. Jejím nedostatkem je však to, že je vhodná především pro hodnocení nabídek pouze na základě kvantitativních kritérií. Tedy není již v tak velké míře použitelná pro hodnocení nabídek obsahující i kvalitativní kritéria, která je nutné v případě pojišťovacího trhu, brát na zřetel.

4.4.2 Výběr pomocí metody pořadí

Pro porovnání bylo provedeno hodnocení nabídek produktu povinného ručení od vybraných pojišťoven rovněž způsobem bez preference žádného kritéria. Konkrétně byla vybrána metoda pořadí, kdy byla stanovena autorem pořadí jednotlivých variant. Z těchto informací bylo stanoveno celkové pořadí variant uvedené v tabulce 9.

Tabulka 9 Výběr variant metodou pořadí

	Cena	Pojistný limit	Reference	Obsahová náplň	Součet	Pořadí variant
ČSOB	2	2	1	1	6	1.
Česká pojišťovna	5	1	2	2	10	2.
Generali	4	3	3	3	13	3.
AXA	1	3	5	5	14	4.

Direct	3	1	6	6	16	5.
Wüstenrot	6	4	4	4	18	6.

Zdroj: vlastní zpracování

Její použití je jednoduché a zvláště v případě kvantitativních kritérií je již méně ovlivněna intenzitou preferencí. Nejlepší variantě v daném kritériu byla dána číslice 1 a nejhoršímu 5. Tato metoda vyžadovala od hodnotitele pouze uspořádání kritérií podle důležitosti. Metodou pořadí byla určena jako nejlepší varianta nabídka od ČSOB, druhá v pořadí skončila nabídka České pojišťovny a třetí nejlépe hodnocenou nabídkou byl produkt pojišťovny Generali. Hodnocení na 4. až 6. místě bylo oproti metodě váženého součtu rozdílné.

5 Výsledky a diskuse

Cílem práce bylo vybrat nejvhodnější produkt z nabídek poskytovatelů povinného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla pro vlastní potřebu autora práce. Specifickým cílem bylo získání orientace a rozšíření znalostí v problematice obsahu nabídek pojistných produktů pojištění odpovědnosti, které nabízí v současnosti pojišťovny na českém trhu.

Výzkumem bylo zjištěno, že z celkového počtu 54 sledovaných pojišťoven bylo poskytování povinného ručení zjištěno pouze u 13 pojišťoven. Toto množství odpovídá 24 % pojišťoven. U zbylých 76 % pojišťoven nebyl produkt pojištění odpovědnosti za škodu z provozu vozidla zjištěn. Z celkového počtu 13 pojišťoven nabízejících pojistný produkt povinného ručení, jej nenabízela žádná z poboček zahraničních pojišťoven. Z počtu 31 tuzemských pojišťoven operujících na celém pojistném trhu v České republice, uvedený produkt nabízí pouze menší část z nich (41,9 %). Většina (58,1 %) tuzemských pojišťoven produkt pojištění odpovědnosti z provozu vozidla nenabízí vůbec.

Rozdělení produktů dle obsahové stránky produktové nabídky lze shrnout následovně. Všechny pojišťovny, které poskytují povinné ručení, nabízí možnost uzavření pojištění on-line, přičemž některé z nich nabízí i určitou výši slevy za sjednání po internetu a lze rovněž provést i on-line úhradu pojištění.

Všechny pojišťovny nabízí možnost sjednání pojištění asistenčních služeb. Většina z nich má jejich poskytnutí zahrnuto zdarma v některé z variant, které se liší rozdílnou výší limitu pojistného plnění. Bylo zjištěno, že porovnávané pojišťovny nabízejí zcela rozdílný rozsah asistenčních služeb. Základní asistenční služby obsahují technickou a administrativně-právní asistenci pouze při nehodě v ČR případně v zahraničí. Rozšířenější asistence jako pomoc nejen při nehodě, ale i havárii, živelné události, vandalismu, krádeži a poruše je nabízena zdarma pouze při sjednání vyššího pojistného limitu nebo za příplatek.

Limity pojistných plnění nelze sjednat v menším rozsahu, než ukládá zákon. Základní limit, vyplývající ze zákona, činí 35 milionů korun za všechny škody na majetku a 35 milionů korun na každou škodu na zdraví. Všechny pojišťovny nabízí minimálně

dva druhy výše pojistného plnění, kromě v minimálně stanoveném limitu, dále ještě ve zvýšeném limitu pojistného plnění.

Všechny pojišťovny nabízí možnost uzavřít další doplňková připojištění. Některá jsou již součástí povinného ručení, další lze uzavřít následně za zvýhodněných podmínek včetně uzavření havarijního pojištění. Nejčastěji tvoří obsahovou náplň povinného ručení úrazové pojištění řidiče, pojištění přepravovaných věcí, střet se zvířeti, ale i pojištění dětí ve vozidle.

Všechny pojišťovny splnily všechna předepsaná kritéria určená autorem práce, avšak u jedné z nich (Allianz) nebylo možné dohledat procentní výši bonusu za stanovené bezeškodné období, proto byla z dalšího hodnocení vyřazena. Ostatní pojišťovny procentní výši bonusu transparentně uváděly v pojistných podmínkách týkajících se pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Autorem bylo dále určeno specifické kritérium, kterým byla výše poskytovaného bonusu pro období delší než 61 měsíců bezeškodného trvání pojištění. Porovnáním bylo zjištěno, že pojišťovny poskytují bonus v rozmezí od 25 do 44 %.

Pro zhodnocení úrovně nabídek pomocí metod vícekritériálního rozhodování bylo proto vybráno šest pojišťoven s nejvyšším procentním podílem uvedeného bonusu. Pro další hodnocení nabídek byla stanovena kritéria vypovídající o ekonomické výhodnosti a kvalitě produktové nabídky. Cílem výběru bylo vyjádřit důležitost jednotlivých kritérií a poté nalézt takovou variantu, která by nejlépe vyhovovala požadavkům jednotlivých kritérií. Jednalo se o kritéria, jejichž váha byla stanovena Saatyho metodou. Výsledky o důležitosti vah jednotlivých kritérií touto metodou jsou uspořádány v tabulce 10.

Tabulka 10 Důležitost vah kritérií

	K ₁	K ₂	K ₃	K ₄
Saatyho metoda	0,075	0,058	0,673	0,194

Zdroj: vlastní zpracování

Nejdůležitější váha kritéria připadla na kritérium 3 reference pojišťovny. Při hodnocení kritérií důležitých pro výběr z nabídek povinného ručení jednotlivých

pojišťoven, mělo pro autora nejdůležitější váhu kritérium 3. Hodnota kritéria vzešla od hodnocení pojišťoven pojišťovacími odborníky, jejichž názor byl vypočten prostým aritmetickým průměrem.

Při rozhodování o výběru nejvhodnější nabídky pojištění odpovědnosti z provozu vozidla byla použita metoda váženého součtu. Jedná se o speciální případ metody funkce užitku s využitím principu maximalizace užitku, kdy pro výpočet byly využity váhy získané podle Saatyho metody. Přestože oproti předchozím metodám je tato metoda mírně složitější na výpočty, zcela jednoznačně ukázala, že nejvhodnější nabídku představuje produkt od pojišťovny ČSOB. Pojištění pod názvem Dominant od ČSOB nejlépe kombinuje poměr mezi cenou pojištění a výkonu. Cenové kritérium na velmi příznivé úrovni je druhou nejlevnější z nabízených variant. Výše pojistného limitu činí 60 mil. Kč jak při újmě na zdraví, tak při újmě na majetku. Pojištění zahrnuje úrazové pojištění řidiče do výše 200 tis. Kč, pojištění osobních věcí řidiče do výše 10 tis. Kč a pojištění osobních věcí rodinných příslušníků rovněž do výše 10 tis. Kč. Samozřejmostí k tomuto produktu jsou asistenční služby pro případ nehody i poruchy vozidla v České republice, ale i v zahraničí.

Nabídka produktu povinného ručení od vybraných pojišťoven byla autorem rovněž hodnocena způsobem, kdy neuvažoval o preferenci žádného kritéria. Při rozhodování byla použita metoda pořadí. Výsledky rozhodování o nabídkách nepreferující žádné kritérium ukazuje obrázek 1.

Obrázek 1 Přehled výsledků nabídek bez preference kritérií

Zdroj: vlastní zpracování

6 Závěr

Při rozhodování, zda k hodnocení nabídek povinného ručení jednotlivých pojišťoven použít jediné kritérium nejnížší nabídkové ceny, budoucí pojištěný vlastník motorového vozidla řeší problém, zda je tato nabídka opravdu nejvýhodnější. Z tohoto důvodu je přirozeně důležité zjistit očekávání budoucího pojistníka, která by měla být rovněž naplněna. Jestliže pojistník při předběžné rozvaze dospěje k závěru, že je vhodné k hodnocení nabídek použít více kritérií, lze potom kromě kritéria nejnížší ceny stanovit i další. Těmito parametry pro stanovení dalších kritérií by měla být definována očekávání, podle nichž by bylo možné dále nabídky hodnotit.

Z uvedeného příkladu hodnocení úrovně nabídek a následného výběru nejvhodnější nabídky povinného ručení plynou důležité závěry pro volbu jednotlivých kritérií určující pro každé hodnocení nabídek. Nestačí pouze formálně určit hodnotící kritéria, ale je nutné splnit požadavky na jejich obsahovou náplň. Při rozhodování kritériích hodnocení by měla být zvolena taková kritéria, která naplňují požadavky nejen z ekonomického, ale i z účelového hlediska. Platí, že jestliže jsou pro hodnotitele určující užítky plynoucí z jednotlivých hodnotících kritérií, pak by hodnotitel měl volit za základní hodnotící kritérium ekonomickou výhodnost nabídky. Avšak v případě, že předem dovede určit požadovanou úroveň plnění pojišťovacího produktu (požadovaný standard daný podmínkami pojišťovny a poté smlouvou), pak může jako jediné kritérium pro hodnocení nabídek stanovit nejnížší nabídkovou cenu. V opačném případě se dopouští nesprávného postupu a výběru, který je v rozporu nejen s požadovanými představami, ale zejména s účelným vynakládáním finančních prostředků.

V dnešní době pojišťovny nabízí možnost uzavření povinného ručení standardně jak na svých pobočkách, tak i on-line. Pouze nová pojišťovna První klubová pouze on-line přes svou webovou aplikaci. Proto také mnoho uživatelů využívá i pro porovnání různé webové srovnávače cen. Na základě zadání údajů o vlastníkovi motorového vozidla mu jsou systémem vygenerovány nabídky a poté je již pouze na budoucím pojistníkovi, jaké učiní rozhodnutí.

Nejčastěji sjednávané povinné ručení je povinné ručení auta, ale musí být sjednáno i v případě motocyklu, autobusu nebo vozíku. Podle České kanceláře pojistitelů mělo

ke konci roku 2015 povinné ručení osobního automobilu, nákladního automobilu či jiného vozidla v České republice sjednáno 7,36 mil. aut (k 30. 6. 2012). Podle dlouhodobého odhadu však existuje stále kolem 120 tis. aut, které povinné ručení sjednáno nemají.

V případě pojištění odpovědnosti, které je neživotním pojištěním, jde o krátkodobý produkt, kdy lze zpravidla jednou za rok pojišťovnu změnit. Přesto je opravdu nutné pečlivě vybírat a neuzavírat smlouvu bez porovnání. V současnosti existuje na trhu několik pojišťoven nabízejících různé typy pojištění odpovědnosti. Při výběru se lze spolehnout na vlastní síly a úsudek nebo využít služeb odborníků. V prvním případě stačí navštívit některou z finančních institucí, které mají pojištění odpovědnosti ve své nabídce a domluvit si osobní setkání s pracovníkem pojišťovny nebo vyhledávat pojištění pomocí webového srovnávače. Pokud se však obrátíme na odborníka, nezávislého finančního poradce, získáme komplexnější informace o celém trhu. Pomůže nám lépe se orientovat v množství produktů nabídek pojištění, jejich výhodách a nevýhodách a zároveň pomoci najít optimální řešení.

V práci byly porovnány nabídky pojištění, které byly sestaveny na základě parametrů (druh, stáří vozidla, doba bezeškodného průběhu, místo bydliště) pojišťovacími odborníky. Při jejich zkoumání bylo možné nalézt nejen cenové rozdílnosti, ale zejména odlišnosti v jejich obsahové náplni. Vzhledem k tomu, že autor neuvažoval o výběru pouze podle nejnižší cenové nabídky, provedl rozhodnutí o výběru pomocí vícekritériální analýzy pomocí metody váženého součtu, která pomohla najít kompromisní variantu, která nejlépe vyhovovala požadavkům podle jednotlivých kritérií.

7 Seznam použitých zdrojů

Tištěné zdroje:

BÍLKOVÁ, Alena a Theodor BERAN. *Základy kvantitativních metod v ekonomii*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2008. ISBN 978-80-86723-62-4.

BÖHM, Arnošt, MUŽÁKOVÁ, Karina. *Pojišťovnictví a regulace finančních trhů*. 1 vydání. Praha: Professional Publishing, 2010. 184 s. ISBN 978-80-7431-035-5.

DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Pojišťovnictví a pojištění*. 1 vyd. Praha: VŠE, 2000, 118 s. ISBN 80-245-0023-X.

DUCHÁČKOVÁ, Eva. *Principy pojištění a pojišťovnictví*. 3 vydání. Praha: Ekopress, 2009, 224 s. ISBN 978-80-86929-51-4.

DUCHÁČKOVÁ, Eva, DAŇHEL, Jaroslav. *Teorie pojistných trhů*. 1 vyd. Praha: Professional Publishing, 2010, 216 s. ISBN 978-80-7431-015-7.

FOTR, Jiří a Lenka ŠVECOVÁ. *Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje*. 2., přeprac. vyd. Praha: Ekopress, 2010. ISBN 978-80-86929-59-0.

HENDL, Jan. *Přehled statistických metod: analýza a metaanalýza dat*. Páté, rozšířené vydání. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0981-2.

HINDLS, Richard. *Statistika pro ekonomy*. 8. vyd. Praha: Professional Publishing, 2007, 415 s. ISBN 978-80-86946-43-6.

POJIŠŤOVNICTVÍ, *Nový zákon o pojišťovnictví a nové vyhlášky*. Stav k 15. 2. 2010. Praha: Sagit, 2010, 224 s. ISBN 978-80-7208-799-0.

ŘEZÁČ, František. *Řízení rizik v pojišťovnictví*. 1 vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 222 s. ISBN 978-80-210-5637-4.

Elektronické zdroje:

ČNB. *Zpráva o výkonu dohledu nad finančním trhem 2015* [online]. [cit. 10-08-2016]. Dostupné z www:

http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/dohled_financni_trh/souhrnne_informace_fin_trhy/zpravy_o_vykonu_dohledu/download/dnft_2014_cz.pdf

ČKP. *Výroční zpráva za rok 2014* [online]. [cit. 02-01-2016]. Dostupné z www: <http://www.ckp.cz/onas/vyrocní-zpravy/2014.pdf>

ČKP. *Výroční zpráva za rok 2015* [online]. [cit. 22-08-2016]. Dostupné z www: <http://www.ckp.cz/onas/vyrocní-zpravy/2015.pdf>

ČKP. *Zelená karta* [online]. [cit. 15-11-2015]. Dostupné z www: <https://www.povinnेरuceni.com/zelena-karta/>

Penize. *Nejčastější otázky a odpovědi na povinnेर ručení* [online]. [cit. 15-11-2015]. Dostupné z www: <http://www.penize.cz/18434-nejcastejsi-otazky-a-odpovedi-na-povinnेर-rueni>.

PEF CZU. *Vícekritériální analýza variant*. [online]. [vid. 2016-02-10]. Dostupné z: <http://pef.czu.cz/~BROZOVA/CASESTUDY/VAV3.html>

Ministerstvo dopravy. *Ročenka dopravy 2015* [online]. [cit. 22-08-2016]. Dostupné z www: http://www.sydos.cz/cs/rocenka-2015/rocenka/htm_cz/index.html

Ostatní zdroje:

Zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla (Zákon č. 168/1999 Sb.) [online]. [cit. 2016-02-10]. Dostupné z www: <http://www.ibesip.cz/cz/legislativa/povinnेर-rueni/zakon-o-pojisteni-odpovednosti-z-provozu-vozidla>

Prováděcí předpis o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla (Vyhláška č. 205/1999 Sb.) [online]. [cit. 2016-02-10]. Dostupné z www: <http://www.ibesip.cz/cz/legislativa/povinnेर-rueni/vyhlaska-kerou-se-provadi-zakon-o-pojisteni-odpovednosti-z-provozu-vozidla>

Zákon o pojišťovnictví (Zákon č. 277/2009 Sb.) [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z www: <http://www.finance.cz/pojisteni/zakony/pojistovnictvi/>

Občanský zákoník (Zákon č. 89/2012) [online]. [cit. 2016-02-14]. Dostupné z www: <http://www.finance.cz/makrodata-eu/zakony/obcansky-zakonik/>

8 Přílohy

Příloha A Seznam pojišťoven k 31. 12. 2015

	Název podniku	Adresa podniku	URL podniku
1	AEGON Pojišťovna, a.s.	Na Pankráci 322/26, Praha 4, 140 00	http://www.aegon.cz/
2	Allianz pojišťovna, a.s.	Ke Štvanici 656/3, Praha 8, 186 00	http://www.allianz.cz/
3	AXA pojišťovna a.s.	Lazarská 13, Praha 2, 120 00	http://www.axa-pojistovna.cz/
4	AXA životní pojišťovna a.s.	Lazarská 13/8, Praha 2, 120 00	http://www.axa-pojistovna.cz/
5	BNP Paribas Cardif Pojišťovna, a.s.	Plzeňská 3217/16, Praha 5, 150 00	http://www.cardif.cz/
6	Cestovní pojišťovna ADRIA Way družstvo	Mírové náměstí 3d/519, 703 00 Ostrava – Vítkovice	http://www.pojistovna-adria.cz/
7	Česká podnikatelská pojišťovna, a.s. Vienna Insurance Group	Pobřežní 665/23, Praha 8, 186 00	http://www.cpp.cz
8	Česká pojišťovna ZDRAVÍ a.s.	Na Pankráci 123/1720, Praha 4, 140 00	http://www.zdravi.cz
9	Česká pojišťovna, a.s.	Spálená 16, Praha 1, 113 04	http://www.ceskapojistovna.cz
10	ČSOB Pojišťovna, a.s., člen holdingu ČSOB	Masarykovo nám. 1458, Pardubice, 532 18	http://www.csobpoj.cz/
11	DIRECT Pojišťovna, a.s.	Nové sady 996/25, Brno, 602 00	https://www.direct.cz/
12	ERGO pojišťovna, a.s.	BB Centrum Beta, Vyskočilova 1481/4, Praha 4, 140 00	http://www.ergo.cz
13	ERV Evropská pojišťovna, a.s.	Křížíkova 36a, Praha 8, 186 00	http://www.ervpojistovna.cz
14	Exportní garanční a pojišťovací společnost, a.s.	Vodičkova 34, Praha 1, 111 21	http://www.egap.cz
15	Generali Pojišťovna a.s.	Bělehradská 132, Praha 2, 120 84	http://www.generali.cz/
16	HALALI, všeobecná pojišťovna, a.s.	Jungmannova 32/25, Praha 1, 115 25	https://halali-pojistovna.cz/
17	Hasičská vzájemná pojišťovna, a.s.	Římská 45, Praha 2, 120 00	http://www.hvp.cz/
18	ING pojišťovna, a.s. – v roce 2015 změna na NN pojišťovna a penzijní společnost	Nádražní 344/25, Praha 5, 150 00	https://www.nn.cz/
19	Komerční pojišťovna, a.s.	Karolinská 1/650, Praha 8, 186 00	http://www.kb-pojistovna.cz
20	Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna insurance Group	Pobřežní 665/21, Praha 8, 186 00	http://www.koop.cz/

21	KUPEG úvěrová pojišťovna, a.s.	Na Pankráci 1683/127, Praha 4, 140 00	http://www.kupeg.cz
22	MAXIMA pojišťovna, a.s.	Italská 1583/24, Praha 2, 120 00	http://www.maximapojistovna.cz
23	Pojišťovna České spořitelny, a.s., Vienna Insurance Group	náměstí Republiky 115, Pardubice, 530 02	http://www.pojistovnacs.cz
24	Pojišťovna VZP, a.s.	Diamont Point, Ke Štvanici 656/3, Praha 8, 186 00	http://www.pvzp.cz
25	PRVNÍ KLUBOVÁ pojišťovna a.s.	Na Florenci 216/15, 110 00 Praha 1 - Nové Město	http://www.prvniklubova.cz
26	Servisní pojišťovna a.s.	třída T. Bati 532, Zlín-Louky, 763 02 Zlín	http://www.epojisteni.cz/servisni-pojistovna/
27	Slavia pojišťovna a.s.	Revoluční 1, Praha 1, 110 00	http://www.slavia-pojistovna.cz
28	UNIQA pojišťovna, a.s.	Evropská 136, Praha 6, 160 12	http://www.uniqa.cz
29	Vitalitas pojišťovna, a.s.	Praha 7 - Holešovice, Tusarova 1152/36, 170 00	http://www.vitalitas.cz/
30	Wüstenrot pojišťovna a.s.	Na Hřebenech II 1718/8, Praha 4, 140 23	http://www.wustenrotpojistovna.cz/
31	Wüstenrot, životní pojišťovna, a.s.	Na Hřebenech II 1718/8, Praha 4, 140 23	http://www.wuestenrot.cz
32	ACE European Group Ltd, organizační složka	Pobřežní 620, Praha 8, 186 00	http://www.acegroup.com/cz-cz/
33	AEGON Hungary Closed Company Ltd., organizační složka	Na Pankráci 26/322, Praha 4, 140 00	www.aegon.cz
34	AGA International SA – organizační složka	Jankovcova 1596/14a, Praha, 170 00	http://www.mondial-assistance.cz/corporate/
35	AIG Europe Limited, organizační složka pro Českou republiku	V Celnici 1031/4 Praha 1, 110 00	https://www.aig.cz/
36	Atradius Credit Insurance N. V., organizační složka	Karolinská 661/4 Praha 8, 186 00	www.atradius.cz
37	Basler Lebensversicherungs-Aktiengesellschaft, pobočka pro Českou republiku	Paříkova 910/11a, Praha 2, 120 00	http://www.baslerpojistovna.cz/
38	Basler Sachversicherungs-Aktiengesellschaft, pobočka pro Českou republiku	Paříkova 910/11a, Praha 9, 190 00	www.deutscherring.cz
39	CG Car-Garantie Versicherungs-Aktiengesellschaft organizační složka pro Českou republiku	Zelný pruh 95/97, Praha 4, 140 00	http://www.cargarantie.com/

40	Colonnade Insurance S.A., organizační složka	Na Pankráci 1683/127 Praha 4, 140 00	http://www.colonnade.cz/
41	COMPAGNIE FRANCAISE D'ASSURANCE POUR LE COMMERCE EXTERIEUR organizační složka Česko	Náměstí I. P. Pavlova 1789/5, Praha 2, 120 00	http://www.coface.cz
42	D.A.S. Rechtsschutz AG, pobočka pro ČR	BB Centrum, budova Beta Vyskočilova 1481/4 Praha 4 – Michle, 140 00	https://www.das.cz/
43	Euler Hermes Europe SA, organizační složka	Molákova 576/11 Praha 8, 186 00	http://www.opojisteni.cz/adresar/pojistovny/euler-hermes-cescobuverova-pojistovna-a-s/
44	HDI Versicherung AG, organizační složka	Jugoslávská 29/620, Praha 2, 120 00	http://www.hdiczech.cz/
45	INTER PARTNER ASSISTANCE, organizační složka	Kodaňská 25/558, Praha 10, 101 00	jan.cupa@axa-assistnace.cz
46	MetLife Europe Insurance Limited, pobočka pro Českou republiku	Purkyňova 2121/3, - Praha 1, 110 00	http://www.metlife.cz/
47	MetLife Europe Limited, pobočka pro Českou republiku	Purkyňova 2121/3, Praha 1, 110 00	http://www.metlife.cz/
48	NN Životná poist'ovňa, a.s., pobočka pro Českou republiku	Nádražní 344/25, Praha 5, 150 00	www.nn.cz
49	NN Životní pojišť'ovna N.V., pobočka pro Českou republiku	Nádražní 344/25, Praha 5, 150 00	www.nn.cz
50	NOVIS Poist'ovňa a.s., odštepny závod	Helénská 1799/4, Vinohrady Praha 2, 120 00	pojistovna@novis.eu
51	Österreichische Hagelversicherung – Versicherungsverein auf Gegenseitigkeit, Agra pojišť'ovna, organizační složka	Sřešovická 748/48, Praha 6, 162 00	www.agrapojistovna.cz
52	QBE INSURANCE (EUROPE) LIMITED, organizační složka	Na Pankráci 1638/127, Praha 4, 140 00	www.qbeurope.com
53	Stewart Title Limited, organizační složka	Bozděchova 7, Praha 5, 150 00	mail@stewart.cz
54	Union poist'ovňa, a.s., pobočka pro Českou republiku	Španělská 770, Praha 2, 120 00	http://www.unionpojistovna.cz/

vyznačeny jsou pojišť'ovny poskytující pojištění odpovědnosti z provozu vozidla